

Sokan pusztá szórakozásból tárcsázzák a 112-t

A segélyhívások több mint fele vaklárma

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Fotó: Nagy Tibor

Maros megye országos viszonylatban a csöppet sem előkelő második helyet foglalja el a 112-es sürgősségi hívószámra beérkező, indokolatlan hívások számának tekintetében a tavalyi adatok szerint; a riasztások 58 százaléká-

ban nem állt fenn vészhelyzet, csupán egyesek szórakoztak, vagy tudakozóként „használták” a sürgősségi hívószámot.

Menyhárt Borbála

Február 11-e a 112-es egységes segélyhívó szám napja. A romániai Különleges Távközlési Szolgálat (STS) által ez alkalommal közzétett jelentés szerint tavaly az országban több mint 10 millió hívást rögzítettek a 112-es segélyhívó

(Folytatás a 4. oldalon)

Beindulhat a ludasi cukorgyár

Múlt hét végén mintegy 60 cukorrépa-termesztővel találkozott a cukorgyár új tulajdonosai Marosludason, hogy megkísérjék a szerződést. Az előnyös feltételek mellett azt is felajánlották, hogy az ipari egység részvényeinek a 49%-át megvehetik a gazdák. Ezúttal nem a cukorrépa-termesztők Beta Egyesületével egyezkedtek.

4.

Halálos gázolás

történt csütörtökön 13 óra körül Marosvásárhelyen, a Sinaia utcában. Az első hírek szerint egy kamionsofőr üttött el egy gyalogost. Az áldozat egy nő. A rendőrség emberölés miatt nyomoz a baleset körülményeinek tisztázására.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezmény

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. február 28-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Nem áldozzák fel magukat

Mózes Edith

A parlament a múlt hét végén a közvélemény figyelmének kijátékosításával, hogy ne váltson ki további ellenérzést az amúgy is elégedetlen polgárok körében, teljes csendben szavazott. Egyhangúlag szavazták meg, hogy március elsejétől 6920 lejjel emelkedjen a szenátorok és képviselők havi illetménye, amit a parlamenti irodáik működésére fordíthatnak.

Eddig egy havonta havonta 28 080 lejt költhetett az iroda fenntartására, ez az összeg a jövő hónaptól 35 ezer lejre emelkedik. Varujan Pambuccian, a nem magyar kisebbségek frakciójának vezetője kifejtette, hogy a bruttó minimálbér 3000 lejre történt emelésével „magától értetődő”, hogy a választókeretben működtetett szenátorai vagy képviselői irodák költségei is nőttek. „Senki sem áldozza fel magát, hogy az irodában üljön, ha nem emeljük meg a fizetésüket” – mondta.

A működési költségként elszámolható teljes összegből az eddigi 14 040 lejt helyett 17 500 lejt lesz. Az átalányösszeg felét eddig csak útiköltségre, protokollra, irodai eszközökre és takarítói szolgáltatásra fordíthatták, most ebből a pénzből számítógépes programokat is vásárolhatnak a parlamenti iroda részére, továbbá weboldalt és közösségi platformokat fejleszthetnek belőle, és saját tevékenységük multimédiás megőrzésére és online hirdetésekre is költhetnek.

Emlékeztetünk, hogy hasonló ürüggyel emelték meg tavaly a megyei tanácselnökök és polgármesterek bérét. Azt állították, (Folytatás a 3. oldalon)

FEBRUÁR

17., péntek

A Nap kel
7 óra 24 perckor,
lenyugszik
17 óra 50 perckor.
Az év 48. napja,
hátravan 317 nap.

IDŐJÁRÁS

Csapadék lehetséges

Hőmérséklet:
max. 6 °C
min. 2 °C

*Isten éltesse!

Ma DONÁT, holnap BERNADETT napja.
BERNADETT: a francia eredetű Bernát női megfelelője, jelentése: erős, mint a medve.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. február 16.

1 EUR	4,9007
1 USD	4,5758
100 HUF	1,2799
1 g ARANY	270,4025

Első fokon a Sepsi OSK nyerte a magyarellenes rigmusok skandalása miatt félbeszakított meccset

A Román Labdarúgó-szövetség (FRF) fegyelmi bizottsága első fokon a Sepsi OSK javára ítélte annak a román élvonalbeli mérkőzésnek a három pontját, amelyen a vendégcsapat FCU 1948 Craiova szurkolói magyarellenes rigmusokat skandaláltak, ezért a játékvezető félbeszakította a játékot.

Andrei Chivulea a 26. percben az öltözőbe küldte a csapatokat a január 29-ei meccsen, majd hangosbemondón felszólították a vendégcsurkolókat, hogy fejezzék be a magyarellenes rig-

musok skandalását. Tíz perc kényszer-szünet után a csapatok visszatértek a pályára, de a mérkőzés ezt követően csak néhány másodpercig tartott, mert a Craiova drukkeri folytatták a magyarellenes szövegeiket, így a bíró lefújta az összecsapást.

Az FRF fegyelmi bizottsága kétszer elhalasztotta a döntést, szerdán azonban meghozta az elsőfokú döntést. Eszerint a Sepsi OSK 3-0-ra nyerte a meccset, a vendégegyüttes szurkolói pedig hat idegenbeli vagy semleges pályán rendezendő mérkőzésen nem ve-

hetnek részt. Emellett a Craiovát 22.500 lejre bírságotlították, és a Sepsi OSK-ra is 25 ezer lej bírságot róttak ki.

A Sepsi OSK illetékesei üdvözölték a sportági szövetség határozatát, kifogásolják azonban, hogy őket is pénzbüntetéssel sújtották. A Craiova viszont teljesen elégedetlen a döntéssel, és jelezte, fellebbez ellene.

A Sepsi OSK öt fordulóval az alapszakasz vége előtt a hatodik, azaz az utolsó rájátszásra jogosító helyen áll, ezért számára igen fontos a felfüggesztett mérkőzés három pontjának a sorsa.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	19, 44, 36, 20, 4 + 20	NOROC PLUS: 8 6 1 0 1 3
LOTO 40	37, 9, 19, 8, 31, 15	SUPER NOROC: 1 9 9 6 2
LOTO 69	14, 43, 7, 40, 37, 36	NOROC: 7 5 6 3 6 6 7

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszás szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Február 17., péntek:

* 17.00 óra: Chindia Târgoviște – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 26. forduló)
* 20.00 óra: CS Mioveni – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 26. forduló)
* 21.00 óra: Kisvárdai Master Good – Újpest FC (NB I, 20. forduló)

Február 18., szombat:

* 14.30 óra: Nagyszebeni Hermannstadt – Aradi UTA (Szuperliga, 26. forduló)
* 15.30 óra: Paksi FC – Mezőkövesd Zsóry FC (NB I, 20. forduló)

* 18.00 óra: Ferencvárosi TC – Kecskeméti TE (NB I, 20. forduló)
* 20.00 óra: Konstancai FCV Farul – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 26. forduló)

* 20.30 óra: MOL Fehérvár FC – Puskás Akadémia FC (NB I, 20. forduló)

Február 19., vasárnap:

* 16.00 óra: Zalaegerszegi TE FC – Vasas FC (NB I, 20. forduló)
* 18.30 óra: Budapest Honvéd – Debreceni VSC (NB I, 20. forduló)

* 17.00 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Campionii FC Argeș Pitești (Szuperliga, 26. forduló)

* 20.00 óra: Bukaresti FCSB – CSU Craiova (Szuperliga, 26. forduló)

Február 20., hétfő:

* 17.00 óra: Botosáni FC – Sepsi-szentgyörgyi Sepsi OSK (Szuperliga, 26. forduló)

* 20.00 óra: FCU 1948 Craiova – FC Voluntari (Szuperliga, 26. forduló)

* 20.00 óra: Diósgyőri VTK – Pécsi MFC (NB II, 24. forduló)

Megyei hírek

Megyeszerte több mint 1100 munkahelyet kínálnak

A Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Hivatal 1142 munkahelyet kínál az álláskeresőknél. Az ajánlat nagyon változatos, többek között vendéglátóipari dolgozókat, orvosi asszisztenseket, gépkocsivezetőket, könyvelőket, takarítószemélyzetet, mérnököket, árumozgatókat, építőipari munkásokat, könnyűipari dolgozókat és szakképzetlen munkaerőt is keresnek. A munkahelyeket megyeszerte 343 gazdasági egység hirdette meg. Az ajánlatok a hivatal honlapján is megtekinthetők.

43. borverseny Dicsőszentmártonban

A Szent Márton Borlovagrend február 18-án, szombaton 17 órától Dicsőszentmártonban, a Három Fenyő vendéglőben 43. alkalommal szervez borversenyt. A díjkiosztással, borkóstolóval és ünnepi vacsorával egybekötött eseményen a szászcsávási cigányzenekar muzsikál. A részvételi szándékot február 17-én, pénteken 14 óráig jelezhetik az érdeklődők a 0740-026-395-ös telefonszámon Czirmai Leventénél.

Gazdafórum

A Székely Gazdaszervezetek Egyesülete február 18-án, szombaton 16 órától a csittszentiváni kultúrotthonban gazdafórumot szervez, ahol ismertetik az új mezőgazdasági stratégia alapján kidolgozott támogatási rendszert, és egyéb, a gazdákat érintő fontos kérdéseket is felvetnek az egyesület falugazdászai, szakértői.

Képzés mezőgazdászok számára

A GAL 3 Egyesület településein – Mezőpanit, Maroszentkirály és Maroskeresztúr – élő és mezőgazdaságban tevékenykedők számára február 21-24. között hárommodulos képzést szerveznek. A képzés a maroszentkirályi művelődési házban 10 órától kezdődik, 22-én Maroskeresztúron a polgármesteri hivatal gyűléstermében szintén 10 órától kezdődik, míg 23-án a mezőpaniti Kádár Márton Általános Iskolában és a csittszentiváni Tollas Jenő Művelődési Házban lesz. A képzésre regisztrálni kell, a feltételek a GAL 3 Egyesület Facebook-oldalán olvashatók.

Fotókat gyűjt a Csűrszínház

Idén ünnepli működésének 20. évfordulóját a mikházi Csűrszínház. A jubileumi eseményt egy visszatekintő fotókiállításal is szeretnék megjeleníteni, ezért felkérjük mindazokat, akiknek van Csűrszínházhoz kötődő – leginkább a kezdeti korszakban készült – fotójuk, hogy küldjék el azt a gyvada67@gmail.com e-mail-címre, vagy ugyanitt jelezzék adományozási szándékukat. A papírképeket a tárlat szervezői beszkenelik. A kiállítást a beküldött fotógyűjteményéből állítják össze.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

BL: A Dortmund otthon, a Benfica idegenben győzött

A Borussia Dortmund a Chelsea-t 1-0-ra, a Benfica pedig a Club Brugge-t 2-0-ra győzte le szerdán a labdarúgó Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjében, a párharc első mérkőzésén.

A német és az angol csapat, annak ellenére, hogy gól nem született, sőt még kaput eltaláló lövés sem volt a szünetig, kifejezetten élvezetes első félidőt produkált. A vezetéshez a londoniak jártak közelebb, ugyanis előbb Thiago Silva kézzel talált a kapuba, majd Joao Felix lövése a keresztlécen csattant.

A téréfclserét követően a Chelsea nyomás alá helyezte a dortmundi kaput. Ennek ellenére egy szöglet után a hazai csapat Karim Adeyemi nagy-

szerű egyéni teljesítményével végigvezetett egy kontrát, amelynek végén a német válogatott támadó a kapus mellett is elvitte a labdát, majd az üres kapuba helyezte. A Chelsea hiába támadott többet a hátralévő időben, nem tudott egyenlíteni, egy ízben Emre Can a gólvonalról mentett. A sárga-feketéket 2023-ban eddig mind a hét összecsapásukat megnyerték.

A másik szerdai párharcban a Benfica még jobb helyzetbe került, mint a Borussia Dortmund, mivel idegenben aratott kétfős sikert a Club Brugge felett, amely már azzal történelmet írt, hogy fennállása során először bejutott a kieséses szakaszba a BL-ben. Joao Mario 11-esével szereztek vezetést a

portugálok a második félidő elején, a hajrában pedig David Neres volt eredményes. A belgák immár nyolc találkozó óta nyeretlenek hazai pályán.

A visszavágókat március 7-én ren-

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, nyolcaddöntő, első mérkőzések:
* Borussia Dortmund (német) – Chelsea (angol) 1-0 (0-0)
Gólszerző: Adeyemi (63.).
* Club Brugge (belga) – Benfica (portugál) 0-2 (0-0)
Gólszerzők: Joao Mario (51., 11-esből), Neres (88.).

Bocskai Napok Nyárádszerezében

Február 17-21. között harmincadszor tartják meg Nyárádszerezében a Bocskai Napokat. Pénteken reggel a Bocskai-kupa focitornával kezdődik a rendezvény, majd délután 5 órától a Bocskai István Elméleti Liceum díszterében íróolvasó találkozóra kerül sor, ahol Szabó Eszter és B. Szabó Zsolt blogregényét mutatják be. 18-án 10 órától az Iszlai Csaba-emléktérre hívják az érdeklődőket, majd 13 órától a város eddigi és jelenlegi polgármesterei találkoznak. Dél-

után 16 órától a Nyárád-völgyi Bocskai Mézlovagrend avatóünnepségét tartják a református templomban. Vasárnap 11 órától ökumenikus istentiszteletre kerül sor a református templomban, és megkoszorúzzák Bocskai István szobrát. 17 órától a liceum szalagavató ünnepségét tartják a kultúrotthonban. Záróeseményként február 21-én 19 órától a Bocskai István dalkör „farsangfarki” előadását tűzték műsorra.

Konferencia a nők aktív szerepvállalásáról

Február 17-én, pénteken 9.30 órától A nők napjainkban – aktív résztvevők a gazdaságban és a társadalomban címmel konferenciára kerül sor a marosvásárhelyi Incubcenterben, a Cukorgyár utca 18. szám alatt. Szervező az UGIR, a Romániai Iparosok Szövetsége és a Pro Economica Alapítvány. A fenntartható regionális fejlődés pillérei címmel Tánczos Barna,

Andrei Oltean, Paul Ilea, Gogolák Zsolt tart előadást. Moderátor Kozma Mónika, a Pro Economica Alapítvány ügyvezető igazgatója. A nők szerepvállalása a gazdasági fellendülésben címmel többek között Mara-Cristina Togănel, Csép Éva Andreea, Mártha Orsolya tart előadást. A Nők az építkezésben témakörben Gogolák Margit és Besenyei Sarolta értekeznek.

Csoportos foglalkozás beteggondozókkal

A HIFA-Románia Egyesület másodszor szervez öngyüttérző csoportot, elsősorban fogyatékkal vagy krónikus betegséggel élő hozzátartozót gondozó személyek számára Marosvásárhelyen, a Rózsák tere 61. szám alatti Deus Providebit Tanulmányi Házban. Bővebb információk Nagy Lilla pszichológusnál a 0754-384-034-es telefonszámon. Jelentkezni február 19-ig a következő linken lehet:

<https://forms.gle/r7VynTCuxnoTvhZz8>. A program február 21-én kezdődik, hat héten át heti egy csoportos találkozóval (keddenként 17–19 óra között) és napi 10-15 perc otthon végzett gyakorlatokból áll. A foglalkozáson azt keresik, hogyan lehet önmagunkkal úgy törődni, hogy az erőt adjon gondoskodni a ránk bízottokról – tájékoztatott az egyesület vezetője.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A júliusi NATO-csúcstalálkozón

A keleti szárny biztonságára kell összpontosítani

A NATO júliusban tervezett, vilniusi csúcstalálkozó-jának a béke megőrzésére, a szövetség keleti szárnyának biztonságára kell összpontosítania – jelentette ki Andrzej Duda lengyel elnök a NATO brüsszeli székházában szerdán.

A lengyel államfő Jens Stoltenberg NATO-főtitkárral tartott közös sajtótájékoztatóján elmondta, hogy országa a következő NATO-csúcson a katonai szövetség új átfogó biztonsági tervének elfogadásában bízik, amelynek véleménye szerint nem csak Lengyelország, hanem a teljes keleti szárny védelmét kell szolgálnia.

Hangsúlyozta: a készenléti tervnek biztosítania kell, hogy a szövetség a lehető leghamarabb reagálni tudjon bármely tagállam megtámadása esetén. Továbbá tartalmaznia kell a reagáláshoz szükséges haderő telepítésének gyakorlati módjait, köztük a vonatkozó infrastruktúra létrehozását is – mondta.

A lengyel elnök közölte, országa védelmének fokozására korszerű felszereléseket szerez be, gyarapítja a lengyel katonák számát, valamint katonai erejének növelése érdekében légvédelmi eszközöket szerez be egyebek között az Egyesült Államoktól és Dél-Koreától. Mindezen intézkedésekkel Lengyelország erősíti a NATO keleti szárnyának védelmét, továbbá megbízható eleme kíván lenni a szövetséges területek biztonsága szavatolásának – mondta.

Azon 2014-es kötelezettségvállalással összefüggésben, mely szerint a tagországok 2024-ig közelítik védelmi kia-

dásaikat a bruttó nemzeti termékük (GDP) két százalékához, Duda azt mondta: Lengyelország azt tervezi, hogy védelmi kiadásait idén négy százalékra emeli a GDP-hez viszonyítva.

Lengyelország az ukrán hadsereg kiképzését végzi, valamint harckocsikat szerez be Kanada mellett Németországból és az Egyesült Királyságból, hogy azokkal támogassa Ukrajnát – tette hozzá Andrzej Duda.

Jens Stoltenberg kijelentette: Vlagyimir Putyin orosz elnöknek tudatosítania kell, hogy nem győzhet Ukrajnában. Az ukrán győzelem érdekében folytatni kell fegyverek és lőszeres mihamarabbi szállítását Kijevnek – mondta.

Szavai szerint Lengyelország kulcsszerepet tölt be Ukrajna támogatásában, amit a NATO védelmi ernyője tesz lehetővé számára. Közölte: a NATO jelentősen növelte jelenlétét a szövetség keleti szárnyán a Balti-tengertől a Fekete-tengerig, beleértve Lengyelországot is, többnemzetiségű harccsoportok telepítése, valamint különböző katonai eszközök és felszerelés biztosítása által.

A szövetségesek egyértelmű, félreérthetetlen üzenetet küldenek Moszkva számára: a NATO meg fogja védeni Lengyelországot és valamennyi tagország területének minden négyzetcentiméterét – jelentette ki.

A NATO-főtitkár végezetül felszólította Fehéroroszországot, hagyjon fel Oroszország háborús cselekményeinek támogatásával. (MTI)

A francia–német javaslat gyakorlatilag Koszovó függetlenségének az elismerését jelenti

A francia–német javaslat nem jelent végleges megoldást a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolat rendezésére, viszont gyakorlatilag Koszovó függetlenségének az elismerését foglalja magában – közölte Albin Kurti koszovói miniszterelnök csütörtökön, annak kapcsán, hogy országa pénteken ünnepi függetlensége kikiáltásának tizenötödik évfordulóját.

A Klan Kosova pristinai televízió internetes oldalának beszámolója szerint a 11 pontból álló, nyilvánosságra eddig nem hozott javaslat ugyan nem végleges, ám mindenképpen kötelező érvényű. Hozzátette: a javaslatot Pristina alapvetően elfogadhatónak tartja, ugyanakkor feltétlenül tárgyalni kell még a részleteiről, vannak pontjai, amelyeket pontosítani kell, különösen azokat a részeket, amelyek a gyakorlati megvalósításról, a nemzetközi garanciákról, valamint a megvalósítandó feladatok időbeli sorrendjéről szólnak.

Koszovó 2008-ban egyoldalúan kiáltotta ki függetlenségét Szerbiától, amit Belgrád azóta sem hajlandó elismerni, és továbbra is saját déli tartományának tekint a többségében albánok lakta területet. A két fél között 2013-ban brüsszeli közvetítéssel párbeszéd kezdődött a kapcsolat rendezéséről, ám a majdnem tíz évvel ezelőtt megfogalmazottak közül csak kevés valósult meg. Koszovó füg-

getlenségét a világ több mint száz országa elismeri, de Oroszország és Kína nem, valamint az Európai Unió 27 tagállama közül öt – Spanyolország, Szlovákia, Románia, Görögország, Ciprus – szerint sem önálló állam.

A francia–német megoldási javaslat egyik pontja szerint Szerbia a jövőben nem akadályozhatja Koszovó felvételét a nemzetközi intézményekbe, Koszovó

pedig kötelese megalapítani a koszovói szerb önkormányzatok közösségét, amely nagyobb autonómiát biztosítana az ország északi részén élő szerb kisebbség számára.

Az 1,8 milliós Koszovó lakosságának 95 százaléka albán nemzetiségű, az ország északi részén, tömbben mintegy ötvenezer, az ország többi vidékén pedig további ötvenezer szerb él. (MTI)

Ország – világ

Több mint 300 utóregés

Eddig 315 utóregése volt a keddi olténiai földrengésnek, és a szerdáról csütörtökre virradó éjszaka ezek közül ötnek az erőssége meghaladta a 3-ast a Richter-skálán – közölte csütörtökön az országos földfizikai intézet. A legnagyobb utóregés 4,2-es magnitúdójú volt, és csütörtök hajnalban 3 óra 7 perckor következett be, 10,8 kilométeres mélységben. A Gorj megyében február 14-én, kedden bekövetkezett 5,7-es erősségű földrengés az eddigi legerősebb ebben a térségben. (Agerpres)

Humanitárius segély Szíriának

Negyvenhárom tonna humanitárius segélyt küld Románia a földrengés sújtotta Szíriának – közölte csütörtökön a külügyminisztérium a Twitteren. Két, légi úton küldött szállítmány már megérkezett a bejrúti, illetve gaziantepi humanitárius központokba, és előkészületben van további négy hasonló transzport. Ezekkel együtt a Szíriának szánt romániai segély eléri a 43 tonnát – tájékoztatott a külügy. (Agerpres)

Online szexuális zaklatás

A tizenévesek több mint egyharmada (35,6 százaléka) kapott már kéretlen szexuális tartalmú üzeneteket interneten – derül ki a World Vision Románia online felmérésének csütörtökön közzétett adataiból. Eszerint a hazai tinédzserek közel egyötödét kérték már fel interneten szexuális interakciókra. Tízből négy (39 százalék) válaszadó ismer hasonló korú fiataalt, aki szexuális tartalmú üzeneteket kapott az interneten. További 5 százalékukat fenyegették meg azzal, hogy meztelen fotókat osztanak meg róluk vagy meg is osztottak róluk meztelen fotókat. A tizenévesek egyharmadának (33,5 százalékának) van olyan iskolatársa vagy barátja, akit bosszúpornó közzétételével fenyegettek meg, vagy akiről tettek közzé meztelen képet a beleegyezése nélkül. (Agerpres)

Letartóztatásban a pedofilgyanús újságíró

Előzetes letartóztatásban marad Marius Buga újságíró, akit azzal gyanúsítanak, hogy szexuális kapcsolatot létesített egy állami gondozásban lévő kiskorúval. A bíróság portálja szerint a Dâmbovița megyei törvényszék elutasította az előzetes letartóztatása elleni fellebbezését, így az újságíró vizsgálati fogságban marad. A gyanú szerint Buga 2021 nyara és 2023. február 5-e között több alkalommal létesített szexuális kapcsolatot egy kiskorúval, bár tudta, hogy a gyerek 16 éves sincs. A gyanúsított kihasználta a kiskorú kiszolgáltatott helyzetét, utóbbi ugyanis állami gondozásban volt, szüleitől sem anyagi, sem érzelmi támogatást nem kapott – állítják az ügyészek. (Agerpres)

Nem áldozzák fel magukat

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy a pótlékokat nem feltétlenül a közvetlen kedvezményezettek számára emelik, hanem azért, hogy lehetővé tegyék a városházán és a megyei tanácsokon dolgozók béremelését.

A parlamenti képviselők tehát mondvascsinált okokra hivatkozva emelték meg az átalányösszegeket, amit csak részben kötelesek megindokolni. Ebből kifolyólag – mondják elemzők – az átalányösszeg egy része a saját zsebükbe kerül.

A szenátorok és képviselők havi alapjövödelme bruttó 18 720 lej. A fizetések mellett számos kedvezményt is élveznek. Az irodák működéséhez havonta körülbelül 30 ezer lej érkezik a számláikra. Emellett bérleti díjként 4600 lej és napidíj formájában 400 lejt kapnak. További előny, hogy hivatali idejük alatt ingyenesen utazhatnak a vonatokon, és hetente egyszer biztosított számukra egy ingyenes menettérti repülőjegyet.

A szenátorok és képviselők szolgálati telefont is kapnak a hatékonyabb kommunikáció érdekében. És „természetesen” kiemelt nyugdíj jár nekik. Jelenleg 827 szenátornak és képviselőnek van speciális nyugdíja.

Történik mindez abban az országban, amely az Eurostat legfrissebb adatai szerint az EU-ban a legszegényebb, itt a legalacsonyabb a minimálbér, amelynek növeléséről régóta tárgyal a kormány, de olyan konkrét határozat, mint a honatyák esetében, nem történt.

Azt mondják, a szentek keze is maguk felé hajlik, honatyáink köztudottan nem szentek, nem is szegénylősek. És „nem áldozzák fel magukat” azokért, akik szavazatai bársonyszékhez juttatták őket.

Leáll a közlekedés több németországi repülőtéren

Sztrájk miatt leállítják a forgalmat pénteken több németországi nemzetközi repülőtéren.

Az üzemeltetők szerdai bejelentései szerint nem indít és fogad utasszállító járatokat pénteken az ország legnagyobb repülőtere, a frankfurti, és a második számú reptér, a müncheni sem. Egész nap szünetel majd a forgalom a hamburgi nemzetközi repülőtéren is, másutt pedig komoly fennakadásokkal, késésekkel, járatátréslésekkel kell számolni a sztrájk miatt, amelyet a szolgáltatás szektor legnagyobb munkavállalói érdekképviselője, a Ver.di szakszervezet hirdetett meg.

A kényszerzünet várhatóan minden érintett reptéren pénteken nulla órától szombat hajnali egy óráig tart. A nem kereskedelmi járatok közlekedhetnek majd, így elindulhatnak a földrengés sújtotta törökországi és szíriai katasztrófaévezet lakóinak szánt segélyszállítmányok, Münchenben pedig fogadják a világ legrangosabb biztonságpolitikai fórumára, a Münchener Biztonsági Konferenciára (MSC) érkező vendégeket – államfőket, kormányfőket, minisztereket, vállalatvezetőket – szállító gépeket.

A Ver.di a frankfurti, a müncheni és a hamburgi mellett a

brémai, a dortmundi, a hannoveri és a stuttgarteri nemzetközi repülőter földi kiszolgálószemélyzetét és közlekedésbiztonsági dolgozóit szólította fel sztrájkra.

A munkabeszüntetés a közsférában dolgozó nagyjából 2,3 millió munkavállalóra vonatkozó kollektív szerződésről folytatott tárgyalásokhoz kapcsolódik. A közvetlenül vagy közvetve érintett munkavállalói csoportok közé tartoznak például a repülőterei tűzoltók, a légiközlekedés-rendszert területén dolgozók és a helyi – tartományi – tulajdonban lévő reptérüzemeltető vállalatok számos más alkalmazottja is.

A Ver.di 10,5 százalékos, és legalább 500 eurós béremelést követel, a nyomásgyakorlást a tárgyalások eredménytelenségével indokolja.

A németországi légi közlekedésben szerdán is súlyos fennakadások voltak, mert egy frankfurti vasúti építkezéssel megsérült az ágazat legnagyobb német szereplője, a frankfurti központi Lufthansa csoport informatikai rendszere. A meghibásodás miatt órákig nem tudtak Lufthansa-járatokat indítani Frankfurtból, és a fennakadás szétzilálta több más németországi reptér menetrendjét is. (MTI)

Beindulhat a ludasi cukorgyár

Várják a gazdákat szerződéskötésre

Múlt hét végén mintegy 60 cukorrépa-termesztővel találkoztak a cukorgyár új tulajdonosai Marosludason, hogy megkössék a szerződést. Az előnyös feltételek mellett azt is felajánlották, hogy az ipari egység részvényeinek a 49%-át megvehetik a gazdák. Ezúttal nem a cukorrépa-termesztők Beta Egyesületével egyezkedtek.

Vajda György

Előnyös szerződési feltételek

Február 10-én Maros, Kolozs, Fehér és Beszterce-Naszód megyéből mintegy 60 ipari növénytermesztő találkozott Marosludas egyik vendéglátóegységében a cukorgyárat felvásárló cég tulajdonosaival, Mihaela Neaguval és Mihail-Daniel Matachéval. A találkozáson részt vett Ileana Guşatu, a Maros Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság vezérigazgatója is. A cukorgyár tulajdonosai konkrét szerződési ajánlatot tettek a gazdáknak, azt is megígérték, hogy amennyiben a cukorrépa eléri a 16%-os cukortartalmat, akkor egy tonnánál 45 eurót fizetnek, illetve ehhez jön 1 euró bónusz tonnánként, amennyiben a tavalyi termést is ideszálítják. Emellett ingyen vetőmagot, növényvédő szereket és műtrágyát ajánlottak a gazdáknak. A gyártulajdonosok kilátásba helyezték, hogy a szerződéses viszonyban levő gazdák részvényeket vásárolhatnak: az

egység 49%-ának a tulajdonrészét átadják a cukorrépa-termesztőknek, hogy ezáltal is érdekeltté tegyék őket az üzem fenntartásában, és ezáltal folyamatosan biztosítsák az elváltatását. A hónap végéig kell megkötni a szerződéseket, hogy amint az időjárás engedi, március elejétől vethessenek.

A Kolozs megyei Emil Turdean-nak Bányonban vannak földterületei, 106 hektárra kötött szerződést a ludasi gyárral. Lapunknak elmondta, nagyon fontos, hogy minél több gazda kössön szerződést, mert csak így menthetik meg a csődtől a ludasi egységet, ugyanakkor a környékbeli gazdáknak jelenleg ez jelenti a biztos jövedelmet, hiszen az utóbbi időben a gabona ára drasztikusan csökkent. Ha a gazdák az idén nem is tudnak nagy területeket cukorrépa-termesztésre szánni, lehetőségük szerint 10-20 hektárral társuljanak a gyárhoz. A cég garancialevelet is kiállított, mert komolyan szándékában áll (sz. m. a botfalusi gyárral együtt) fellendíteni a hazai cukortermesztést. De a legnagyobb garancia arra, hogy a gazdákkal szeretnének együttműködni, az az, hogy felkínálták megvételre az egység majdnem fele üzletrészét. Más országokban is így működnek a cukorgyárok, így a termesztőkkel partneri viszonyban hosszú távon fenn lehet tartani az egységet. Ahhoz, hogy az idén jól induljon a gyár, összességében 3500 hektárról kell beszolgáltatni a termést. Amint említettük, még két hétig várják a gazdákat, hogy leszerződ- jék az idei cukorrépatermést.

Reális esély a (világ)piacon

Az elmondottakhoz hozzátehetjük, hogy a Mezőgazdasági Intervencios és Kifizetési Ügynökségen (APIA) keresztül az idén az új mezőgazdasági stratégia alapján valószínű, hogy 78,13 eurós terménytámogatást lehet igényelni az átmeneti alpból. Ez jóval kevesebb a tavalyinál, amikor 178 eurót fizettek egy hektár cukorrépa termesztéséért.

A szakértők szerint a cukorrépa-termesztés nyereséges lehet, amennyiben a növény számára megfelelő talajban termesztik. Az előállítási költségeket a ráfordítási ár mellett jelentősen befolyásolják a szállítási költségek, így ezeket csak akkor lehet megfelelően kompenzálni, ha minél nagyobb mennyiséget vetnek be. A tavaly egy hektárra a beruházás 7000-8000 lej volt úgy, hogy a répaszedő gép (cukorrépakombajn) költsége nincs benne, ugyanis egy ilyen ára félmillió euró. Csak a mérsékelt éghajlatú zónákban lehet jó minőségű cukorrépat termesztetni, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy gyakran kell műtrágyázni, és a nyári hónapokban vízigényes. 260-280 nap a vegetációs időszaka, és a maturitását 3-4 év után éri el, ami azt jelenti, hogy a megfelelő technológiát alkalmazva ennyi idő múlva érheti el a legjobb cukortartalmat. A válság előtt a cukor termelői ára kilogrammonként 1,7-1,8 lej volt, most felugrott 6,5 lejre (botfalusi cukorgyár). Költséghatékonysága sokban függ a műtrágya, növényvédő szerek, gázolaj stb. árának alakulásától,

így a gazdáknak nyújtott támogatással lehet igazán rentábilissá tenni a termesztését. Amint korábban írtuk, Romániában az uniós átlagnál jóval több cukrot, évente fejeként kb. 30 kg-ot fogyasztanak, ami mintegy 400.000 tonnát jelent. Ebből 100.000 tonna hazai cukorrépából és cukornádból, míg 100.000 tonna behozott nyerscukorból készül. A statisztika szerint Románia évi termelésének (100.000 tonna) mintegy dupláját importáljuk. 1990 óta az országban létező 33 cukorgyár közül csupán három maradt (Roman, Botfalva és Ludas), így a rendszerváltás óta ötször kevesebb cukrot termel az ország (1990-ben 3,27 millió tonna, 2020-ban 682.000 – legalacso-

nyabb szint). Így valóban reális esély lenne fellendíteni a cukortermelést az országban, annál is inkább, mivel az orosz-ukrán háború előtt Oroszország volt a világ legnagyobb cukorexportáló állama. A világpiacot elsősorban Brazília fenyegeti, ahonnan olcsón cukornádból készült cukor (nyerscukor) árasztja el a világpiacot. Hogy ilyen körülmények között a két erdélyi cukorgyár miként marad fenn, azt jelenleg senki nem tudja megjósolni, tény az, hogy működésük a beszolgáltatott mennyiségtől függ, de ehhez némi állami segítség is kell. Remélhetőleg a Mezőgazdasági Minisztériumban is belátják, hogy érdemes támogatni ezt a hagyományos élelmiszeripari ágat.

A segélyhívások több mint fele vaklárma

(Folytatás az 1. oldalról)

központokban, de ennek csak 57,82 százaléka vonatkozott ténylegesen sürgősségi esetre, a fennmaradó 42,18 százalék indokolatlan riasztás volt, nagyon sokan információkat szeretnének kérni, mások pedig pusztán szórakozásból hívják a 112-t, holott ezzel életüket veszélyeztetnek. A nem sürgősségi jellegű hívás megközelítőleg 1,5 százalékkal több volt 2021-hez mérten, viszont 2020-hoz viszonyítva több mint egy százalékkal csökkent – derül ki az országos tájékoztatóból.

Az indokolatlan – tehát nem sürgősségi – 112-es hívások aránya tekintetében országos viszonylatban az első helyet Gorj megye foglalja el, ahol a tavaly beérkező hívások 64 százaléka volt vaklárma, a második helyen Maros megye áll 58 százalékkal, majd Kovászna megye az országos harmadik 55 százalékkal.

A számos figyelmeztető kampány ellenére még mindig rendkívül sok a hamis riasztás, illetve sokan tudakozóként tekintenek a sürgősségi hívószámra. A nem sürgősségnek minősülő hívások között előfordul, hogy a betelefonáló a közlekedéssel vagy a vonatok menetrendjével kapcsolatos információkat kér, taxit vagy ételt szeretne rendelni, de olyanok is, akik a nyugdíjjal kapcsolatos problémáikat szeretnék bejelenteni.

A Különleges Távközlési Szolgálat közleménye szerint a diszpécser a sürgősségi riasztások 51 százalékát a mentőszolgálathoz, 23 százalékát a rendőrséghez, 18 százalékát a katasztrófavédelmi felügyelőséghez és a SMURD-hoz, 5 százalékát pedig a csendőrséghez irányították.

Káromkodnak vagy az időjárásról érdeklődnek

A marosvásárhelyi segélyhívó központ 35 munkatársa fogadja a megye területéről beérkező hívásokat, ugyanakkor ők koordinálják a SMURD helikopterét az ország középső és nyugati részén (Maros, Arad, Szilágy, Brassó és Krassó-Szörény megyében). A marosvásárhelyi központhoz a tavaly 493 ezer hívás érkezett, ebből 137 ezer esetben valós sürgősség miatt riasztották a 112-t, 189 ezer hívás azonban vaklármanak bizonyult.

A marosvásárhelyi központ diszpécseri 24 ezer hívást a megyei katasztrófavédelmi felügyelőséghez és a SMURD-hoz továbbítottak, 103 ezer esetben a Maros Megyei Mentőszolgálat segítségére volt szükség, 34 ezer riasztást a megyei rendőr-felügyelőséghez, 2776 hívást pedig a megyei csendőrséghez irányítottak.

Sergiu Oltean, a marosvásárhelyi 112-es segélyhívó központ vezetője lapunknak elmondta, a szolgálatos diszpécser a hívástól számított kevesebb mint ötven másodpercen

belül riasztják az illetékes egységeket, például súlyos közúti balesetnél párhuzamosan riasztják a rohammentőket, a katasztrófavédelmi felügyelőséget, valamint a rendőrséget.

Az indokolatlan hívások kapcsán rámutatott, általában fiatalok, kamasz gyerekek hívogatják valós ok nélkül a 112-t, de akadnak felnőttek is, akik ezzel szórakoznak, egyesek sértegetik, káromló szavakkal illetik a hívásra válaszoló diszpécseret, mások az időjárásról érdeklődnek, vagy megkérdezik, hány óra. Fel

sem fogják, hogy amíg ők játszanak és ezáltal foglaltan tartják a vonalat, mások tényleg segítségre szorulnak – hívta fel a figyelmet a felelőtlen szórakozás veszélyeire a központ vezetője. Van néhány „állandó kliensük”, akiknek már ismerik a számát, viszont minden esetben kötelességük fogadni a hívást, hiszen nem tudhatják, hogy az adott esetben nincs-e valóban bajban az illető.

Magyar nyelven is lehet segítséget kérni

Érdeklődésünkre, hogy van-e lehetőség magyar nyelven segítséget kérni, Sergiu Oltean rámutatott, a segélyhívó központban minden váltásban 15-en teljesítenek szolgálatot, közöttük a SMURD, valamint az állami mentőszolgálat orvosai, a rendőrség, a felügyelőség, a csendőrség képviselői, és a váltásokat úgy állították össze, hogy mindig legyen szolgálatban legalább egy személy, aki folyékonyan beszél magyarul.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal az utóbbi időben a szociális igazgatóságon keresztül több mint 400 ezer lejt fordított a megyeszékhelyen lévő segélyhívó központ székhelyének korszerűsítésére, valamint performánsabb felszerelések vásárlására. Többek között egy új video-wall képernyőt szereztek be, amely elősegíti az egyes helyzetek valós időben történő nyomon követését. Kicsérélték az UPS-rendszert, ami védelmet nyújt a számítógépeknek és a távközlési eszközöknek áramkiesés esetén. Kicsérélték a fűtési rendszert és a világítótesteket is, felújították és új bútorzattal látták el a központi termet.

Fotó: Nagy Tibor

SZÍNES VILÁG

XX. évf. 7. (846.) szám, 2023. február 17., péntek

Épített örökségünk

Nagy-Bodó Tibor

(Folytatás a februári 3-i lapszámból)

A Görgény vára alatt kialakult Görgényszentimre a középkortól a 19. századig mezőváros volt, országos vásárokkal, a 17. század közepétől az akkor huszonkét falut számláló görgényi uradalom székhelye. 1876-tól Maros-Torda vármegyéhez tartozott, az 1850-es években járási székhely volt.

Először 1329-ben említették Gurghyn, majd 1350-ben Georgyn, 1453-ban Zenthemreh és Sub Castro Gergen, 1594-ben Zentimreh, 1629-ben Georgeny Szent Imrehe alakban.

1570 után a fejedelmek papírmalmot építettek a Görgény vizére. A műhelyt 1673-ban I. Apafi Mihály újjáépítette, de a 17. század végére ismét elpusztult. 1754–1756-ban Bornemisza Ignác állította helyre, és különböző haszonbérletek mellett 1872-ig működött.

Rudolf trónörökös görgényi vadászatai alkalmával sokszor szállt meg a várban. Az első évi vadászata 1881-ben eredménytelen volt, a második is egy évvel később. Erről dr. Fekete Albert talált dokumentumot, melyet Az erdélyi kertművészet című munkájában említ: „... pedig mennyire óhajtottuk, bár akadna a mi medvéink között valamelyes okos, önfeláldozó állat...”.

Rudolf trónörökös – a harmadik alkalommal – itt avatta medvevadászára gróf Teleki Samu, aki a vadászkatákat irányította.

A liget

A 19–20. század fordulóján országsszerte meginduló Erzsébet-liget-letételezési mozgalomba Görgényszentimre is bekapcsoló-

dott: tölgyfákkal körülvevett kis kőasztal állít emléket a királynénak.

Ugyancsak, Fekete Albert tesz említést arról, hogy az 1940–1944 között végzett katonai felmérés jól mutatja a kert szerkezetét. Az útrendszer főbb vonalaiban megegyezik a harmadik katonai felmérésben láthatóval, a tóra vezető tengely azonban már hiányzik.

A kertbe a 18–19. század fordulóján dísznövényeket, ritka fa- és cserjefajtaikat telepítettek.

A kert pompáját azonban a Bornemisza már nem élvezhették, ugyanis 1835-ben a bérleti idő lejárt, és a kincstár visszaigényelte a birtokot. Ebben az időben Erdély figyelme Angliára irányult. A nemesi családok gyermekei gyakran mentek tanulmányútra a szigetországba, és ez hozzájárult ahhoz, hogy divatba jött az angolpark.

A kúriapark és a katonai felmérések

A kert korabeli képét Székely Ferenc helybeli lelkész 1871-ben írt településtörténeti monográfiájából ismerjük:

„...víz tükrök, szökőkutak, művészi alkotott sziklák, kaszkádok, ermitageok sat. sat. A mytologia minden rangú és rendű istensége képviseltette magát. Itt-ott egy béna sfinx egy ritka pongyolába bújít faun, silen és najad megcsonkítva bár, egy csalitban rejtőzködik szemérmesen még most is, Flóra aszszonyság egész virágzó gyermekhaddal volt körülveve...”

A második katonai felmérésben is szó van a kertről. A Várhegytől nyugatra jól kivehető egy szabad vonalvezetésű utakkal feltárt angolpark, melyen felfedezhető egy kör alakú motívum a mai tó helyén, azonban nem egyértelmű, hogy ez a tavat, illetve a szigetet jelzi.

Az 1836-ban elhunyt Bornemi-

Fejedelmeink elhanyagolt kúriája

szá Leopold tájképi kertjének kialakítását tehát az 1820–1830-as évekre tehetjük, ami több jelentős erdélyi kert építési idejével esik egybe.

A görgényszentimrei kert kialakítása Kovács Zsolt szerint összefüggésben lehet Anton Böhm bécsi kertész 1800. évi alkalmazásával is.

Leírásokból kiderül, hogy 1848 novemberében a környező falvak lakossága megrohmozta a kastélyt.

Kirabolták a kápolnát, összetörték a kastély berendezését, nem kímélve a reneszánsz kályhákat és az ablakokat sem. A károkat summázva lajstromból megtudjuk, hogy a kastély keleti szárnyához „biliárd ház” is tartozott.

A szabadságharc lejártaival a Bornemisza gyorsan helyreállították és újból berendezték az épületet. 1870-ben a birtok visszakerült a kincstár tulajdonába. Az 1880-as évek elején újból felújították a kastélyt és a gazdasági épületeket.

A III. katonai felmérés térképlapján már egyértelműen elkülönül egymástól a park út- és vízhálózat. A tó közepén látható egy sziget, déli irányában pedig egy forrás. A tavat a Görgény-patak vizéből töltötték fel egy csatornán keresztül.

A belső udvar alaprajza a katonai térképen nem vehető ki. Egy fennmaradt ábrázolás azonban megőrizte az udvar 19. század végi állapotát, melyen gondozott kert tárul elénk, kör alakú virággruppjaival és magas törzsű rózsáival már a szecesszió hangulatát vetítve előre.

Az L alaprajzú, emeletes kastély az udvart keletről és északnyugatról határolja. A nyugati szárnyon megtalálható a tornyos, ellipszis alaprajzú házikápolna és a tornácos külső lépcsőfeljáró. A fő falak a 17. századi állapotokat őrzik, az épület magjaként tehát ma is megvan I. Rákóczi György egykori udvarháza háromszögromozatos reneszánsz ablakkereteivel.

Az erdészeti iskola 1969-ben új épületbe költözött, tanárakásoknak és múzeumnak adott helyet a kastély, 2008 óta a megye tulajdona.

Az emeleti helyiségekben gróf Teleki Samu Afrika-kutató és va-

melék nem illeszkedik a kert képebe.

A park mögötti meredek hegyoldalon még itt-ott megtalálhatók a Rákóczi-vár egykori falai: egy pince maradványa és a kazamatás bástya romja, valamint egy 18. századi kápolna helyére 1877-ben épített új kápolna.

Amit Görgényszentimréről még tudni kell

Görgényszentimre lakossága a reformáció idején református vallásra tért. 1641-től évszázadokon át református egyházmegye székhelye is volt. Iskolájáról 1709-ből való az első adat. Egyháza 1766-ban 136 férfit és 159 asszonyt számlált. 1668 és 1672 között örmények települtek be. 1715-ben itt tartották az örmény klérus és a laikusok püspökválasztó gyűlését.

1735 után Bornemisza Ignác csíki székely darabont családokat telepített le a helység északi-északkeleti peremén. Az így létrejött településrészt Székelyvárosnak, a korábbi települést Alszegnek nevezték el.

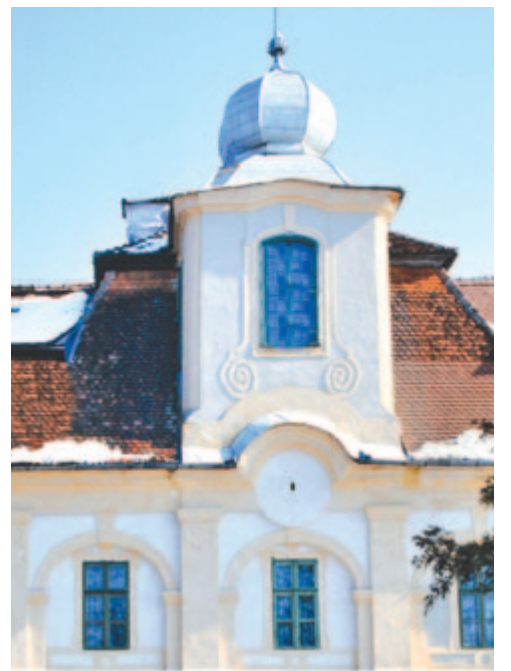
A székelyeknek külön bírójuk volt, és megtartották katolikus vallásukat. Plébániájukat és iskolájukat 1810-ben alapították. Székelyváros és Alszeg közigazgatása csak 1865-ben egyesült.

Az egyetlen Székelyföldön kívüli település volt, amelynek lakói komolyan foglalkoztak borvíz-kereskedelemmel.

A faluban élő magyarok száma az elvándorlás és a vidéken többségben élő románságba való asszimiláció miatt erősen lecsökkent.

Magyar nyelvű oktatás az 1987–1988-as tanév óta nincs a településen.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnöknek; dr. Kálmán Attila tanár, történésznek; a képeket Demján László műemlékvédő építész küldte be szerkesztőségünkbe.

A természet kalendárium (DLII.)

Kiss Székely Zoltán

*Pilinkézz, porka hó, szitálj,
fehéredjék a barna táj.*

*Tüntess el minden föld-sebet,
boríts fázó vetéseket.*

*A lombtalan fát cicomázd,
derítsd a bút, enyhítsd a gyaaszt.*

*Pilinkézz, porka hó, szitálj,
ragyogtass, idealizálj.*

*Csillagformájú kis pihe,
lebbenj pillám közé, ide!*

*Ma légy cseppentő gyógyszerem,
Gyógyítgasd gyengülő szemem,*

*hogy zúzmarák, derek, havak,
még lássalak. Még lássalak.*

Pilinkézz, porka hó! – Áprily Lajos 1965-ben megfogalmazott kérése szerint, hisz még nyakig benne pihegünk a télben.

A **Magyarhoni Földtani Társulat** az **Év ásványa** programjának választásán nagy fölényrel nyert a csillámcsoport (régbben ablaktblák készítéséhez, vakolatokhoz használtak csillámokat, manapság építőanyagok, festékek fontos adalékai) és a goethit (**Johann Wolfgang Goethéről** kapta a nevét, aki a Jénai Ásványtani Társaság elnöki tiszt-ségét is betöltötte egykor) előtt az **antimonit**. Az ásvány rombos rendszerben kristályosodó antimon-szulfid (**Sb₂S₃**), az antimon (latinul stibium) fém legfontosabb érce (72% Sb). A nyelvújítás korában méltán kapta a **dárdany** nevet: formagazdag kristályai általában oszlopos, tús kifejlődésűek, hosszuk akár a 20 cm-t is meghaladhatja. Kristályszerkezeti sajátosságai miatt az oszlopok, tűk oldalát alkotó egyik lap mentén kitűnően hasad. Puha, körömmel karcolható. Élénk fémfényű, ólomszürke kristályainak felülete – erős fény hatására különösen – gyorsan fénytelenre, feketére vagy tarkára futtatódik. Forró vizes oldatokból kristályosodó ásvány, általában az ércesedések késői, kis hőmérsékletű szakaszában képződik. Japán, Kína, Borneó, Franciaország, Peru és Mexikó polimetálos ércesedései mellett az egykori Nagy-Magyarország területéről a máramarosi, szigethegy-ségi és felvidéki lelőhelyei a legismertebbek. Használják tüzgátló anyagokban, kerámiák-

ban, üvegekben, fémötvözetekben (pl. ólommal az akkumulátorokban).

A **Magyar Gyógyszertudományi Társaság Gyógynövényszakosztálya** is megválasztotta a 2023. év gyógynövényét: a **vadgesztenyét** (**Aesculus hippocastanum**). A Délkelet-Európában honos növényt a Kárpát-medencében díszfaként ültetik elsősorban városi környezetben. A Gerecse-hegység délkeleti lábánál Gyarmatpusztánál található Közép-Európa legnagyobb kiterjedésű (22 hektár), elegyetlen vadgesztenye-állománya, a gróf **Sándor Móricz** által az 1830-as években épített vadaskertben. A vadgesztenye csökkenti az érfalak károsodását, érrendszeri problémák kezelésére kiválóan alkalmazható. Termésének magas szaponintartalma miatt a mosódióhoz hasonlóan használhatjuk ruhák mosására, de folyékony mosószerként is alkalmazhatjuk.

A gyarmatpusztai vadgesztenyénél sokkal régebbi az a vadgesztenyefa-liget, amely egykor az **Aranka Györgyék Erdélyi Nyelv-mívelő Társaságának** székhelyén, az Ehbáton ma is álló – ma a milícia által birtokolt – épület udvarán volt. A kert szomszédos volt a Bolyai iskola pályájával, s mi, pályakölykök, előszeretettel onnan szereztük be ősszel a vadgesztenyebombákat. A felgazsodott pályát gondozó Szabó Tibi bácsi a gyomot kupacokba rakva égette el. Mi meg egy este a még izzó parázsba dugdostuk a vadgesztenyék, amelyek felfőve hatalmas pukkanással dobták szét forró levüket. Volt is ebből aztán haddelhad, mert a szétvetett zsarátnok begyulladt, s mi alig tudtuk eloltani a szétfröccsenő parazsat. Régi, megszépült emléke az akkori szeppenetek.

Gyermekkorunk jelei – veszem a szót **Francois-René de Chateaubriand-tól** – *ott maradnak életünk helyszínein, ahogy a virág illata is ott marad a szobában, amit díszített.*

A pályát, az egykori gyümölcsöst – a svéd cirkusz „vendégeskedése” után – akkor még itt-ott vakondtúrások díszítették.

A **Vadonleső program** idén az év emlő-sének a **közönséges vakondot** (**Talpa europaea**) választotta. Szinte egész Európában elterjedt, a mocsaras, szikes területek és az intenzíven művelt szántók kivételével szinte minden élőhelyen megtalálható. Táplálékai mozgó férgek, csigák és rovarok. Az apró szemek, a fülkagyló nélküli fülnyílások, a hosszú, ormányszerű orr, mélyszötétbarna bundája, hengeres teste utal föld alatti életére. Az állattal sokkal ritkábban találkozhatunk, mint a vakondtúrásokkal, amelyek akár 100

Szigethegy-ségi dárdany

méternél is hosszabb, elágazó járatrendszerek levegőztető kéményei. A megjelenő túsok sok bosszúságot okozhatnak, de a járatok fellazítják a talajt, ők meg kártevő rovarokat fogyasztanak.

*A természet törvényei a művészet törvényei is: a spontán kreativitás véletlenszerű játéka. Még a természetben fellelhető szépségek leglátványosabb apró részletei is minden indoklás nélkül tárulnak elénk: mi célt szolgálnak a csodálatos minták a pillangó szárnyain vagy a páva tollazatán? – költői kérdés. Megfogalmazója a 23 éve, 2000. február 19-én örök természetes környezetébe költözött **Friedensreich Regentag Dunkelbunt Hundertwasser**, az organikus építészet fura nevű osztrák mestere volt. A bécsi szecesszióból kivirágzott világnézete, filozófiai hitvallása egész építészetén végigvonul: az embert vissza akarja téríteni a természethez. Erre utal felvett művészneve is: Friedensreich = béketeli; Regentag = esős nap; Dunkelbunt = sötétarka, Hundertwasser = száz víz.*

22 éve, 2001. február 20-án halt meg **Donella Hager Meadows**, a huszadik század egyik legbefolyásosabb környezeti gondolkodója. Biofizikusként a rendszerdinamika vi-

szonylag új eszközeit alkalmazta a fenntarthatóság globális problémáira. Az 1972-ben megjelent **The Limits to Growth (A növekedés határai)** szerzőjeként – a könyv több mint 9 millió példányban jelent meg 26 nyelven – megkérdőjelezte a Föld azon képességét, hogy a végtelenségig bírja az ember féktelen gazdasági terjeszkedését. 1992-ben a **Túl a határokon** c. könyvében adott számot addigi kutatásairól. 1996-ban megalapította a **Fenntarthatósági Intézetet** azzal a küldetéssel, hogy elősegítse a fenntartható rendszerekre való átmenetet a társadalom minden szintjén. Az intézet 2011-ben vette fel alapítója nevét. Meadows máig ható üzenete meglehetősen egyszerű: „*Mi, emberek elég okosak vagyunk ahhoz, hogy összetett rendszereket és elképesztő termelékenységet hozunk létre; minden bizonytalansággal együtt elég okosak vagyunk ahhoz is, hogy mindenki egyenlően osztozzon a javakban, és biztosan elég okosak vagyunk ahhoz, hogy fenntartható módon kezeljük a természeti világot, amelytől mindannyian függünk.*”

És megszívlelendő!

Február 21-re esik az idén húshagyókedd. Ünnepek, népszokások kapcsolódnak e naphoz, sok helyütt karneválok, fesztiválok zajlanak. Francia neve Mardi gras, szó szerint kövérkedd. Angol neve Shrove Tuesday, azaz gyöntatókedd.

Ki-ki döntse el, vajon a mostani világ-helyzetben, a fenntarthatóságot gyújtópontba állítva, kövérkeddre vagy gyöntatókeddre van-e szüksége az emberiségnek...

A völgyek vándora, Wass Albert versével búcsúzom mára, kedves Olvasóm.

*Hányszor hittem: hazám a fény hazája,
s a völgyek szürke rabja nem vagyok,
völgy vándorát a hegyek csókja várja
és utam egyre feljebb kanyarog.*

*S ó ti kegyetlen rózsaszín hegyek,
gyöngé-elém hányszor emeltetek
hajnal-pompában búskomor falat! –
S az utam völgy, ezerszer völgy maradt.*

*Most este van. Nem látom már az utat:
hátha most a hegyre föl-vezet?
Hátha holnap könyörül a távol,
s kanyargós úton nyújt testvér-kezet,
szelek dalolnak: „messzeföldi vándor
rokon-karokba visszaérkezett!”*

*Virrad. A völgyek csoda-váró rabja
távol hegyekre bízva feltekint...*

De útja völgy, jaj völgy maradt megint.

A hegyhátra kanyarodó út reményében, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, negyedszázaddal Wass Albert halála után.

Hundertwasser – Krawina-ház

7. Antibes és Marineland

Veress László

Nizzától alig néhány kilométerre, nyugati irányban fekszik Antibes városa. Ikervárosával, Juan-les-Pins-nel együtt a francia Riviéra második legnagyobb városa Nizza után. Antibes városa őrizte meg leginkább a Côte d'Azuron régi állapotát, amiről a múlt hangulatát kereső turisták álmódoznak, a „vielle ville” (óváros) macskaköves utcáin, kirakatai előtt, piacán, hangulatos kávézóiban szó szerint „egymás sarkára taposnak” az érdeklődők. Napsütötte homokos szabadstrandjai (12) több kilométeren terülnek el a kikapcsolódás összes lehetőségével megáldott település tengerparti részén, ahol csillogó, már-már exkluzionista villák is épültek. A szabadstrandok mindegyike mosdóval van ellátva, minden kényelmet biztosít. Csodálatos környezete több festőművészt is megihletett, tárlatok sokasága gyarapítja a város hírnevét.

Antibes a Nizzai-öböl partján, Nizzával szemben épült, neve is innen származik. Az ókorban, alapítása idején a görög telepések Antipolisnak nevezték, azt jelentette, hogy a „szemben levő város”. Több évszázadon át Nizza Franciaország ellenségéhez, a Savoyai Hercegséghez és Antibes Provence-szal együtt a Francia Királysághoz tartozott. A francia király a 16. században szükségesnek látta a határ megerősítését, és a város keleti részén fekvő kis félszigeten, egy 26 méterre a tenger szintje fölé emelkedő sziklára felépült a Fort Carré nevű erőd. Innen panorámás kilátás nyílik minden irányban, lehetővé vált a határ megfigyelése. Az erődítmény falait a 17. században újból megerősítették, és mintegy 300 éven át megtartotta védelmi sze-

denhol a világon garantáltan ismerik. Pablo Picasso (1881–1973) spanyol képzőművész, író, a 20. századi avantgárd jelentős képviselője ezek közé tartozik. A Málagában született művész teljes nevét meg sem kíséreltem leírni, legkevesebb 14 szóból áll. Hosszú élete (91 év) során több mint ezer festményt, százezer nyomatot és metszetet, valamint ezer illusztrációt készített. Művészetében 14 éves korától több korszakot is megkülönböztetünk. Kezdetben a klasszikus művészetet gyakorolta, majd egyre inkább a modern művészetek felé vette az irányt. Gyászos hangulatai, gyötrelmei idején volt kék és rózsaszín korszaka, majd kezdett kiteljesedni egyedülálló látásmódja, amely nehezen érthető a nagyközönség számára, mint a kubizmus, neoklasszicizmus, majd a szürrealizmus korszaka idején készült festményei bizonyítják. Picasso életében és művészetében nagy szerepet játszottak az asszonyok, hét nagy szerelme volt. 1935-ben kezdte el papírra vetni – számtalan helyesírási hibával – gondolatait, verseket, szindarabokat ír, kevés sikerrel. Sokszor költözött, de legszívesebben a francia Riviérán lakott. 1948 és 1955 között egy Antibes-hez közeli, a Cannes-i-öbölre néző középkori kisvárosban, Vallauris-ban élt. A második világháború végén, Párizs felszabadulása után belépett a kommunista pártba, megfestette a párt szimbólumát, a Békegalambot.

1966-tól a Grimaldi-múzeum kastély Picasso-múzeummá alakult, mint ilyen először a világon. Jelenleg három Picasso-múzeum létezik: Antibes, Málaga és Barcelona Picasso-múzeuma. 1948-ban újabb 78 Picasso-kerámia került a múzeumba. 1991-ben Jacqueline Picasso, a művész felesége jelen-

Gyilkos bálna, Marineland

repét addig, amíg 1860-ban Nizzát is Franciaországhoz csatolták. Később katonai testnevelési központ, 1998-tól látogatható műemlék a csillag alakú (carré magyarul négyzet) erőd és a számtalan növény- és állatfajnak otthont adó környéke.

Az erődítmény közeléből gyalog megyünk fel az óvárost körülölelő Angyalok öble és a város falai közötti sétányon Antibes középkori hangulatot sugárzó óvárosába. Csoportunk egyhangúlag a Grimaldi-palotában elhelyezett Pablo Picasso-kiállítás megtekintését óhajtották elsőnek, ezért az óváros és a palota távolról is látható jellegzetes tornya irányába indultunk.

A több száz éves Grimaldi-palota a 13-14. században magasan a tenger szintje fölé épült, a tengerre néz, védelmi szerepére ma az itt elhelyezett ágyúk látványa emlékeztet. A Grimaldi család ma is Monaco uralkodó családja. A kastély teraszáról csodálták egykor a Grimaldi család tagjai, később Picasso is az elbűvölő kilátást. A kastélyt a francia forradalom idején elvették a családtól, a polgármesteri hivatal költözött bele, majd kasszánya volt, 1925-től a város tulajdonába ment át Grimaldi-múzeum néven.

1946-ban az akkor még inkább falu, mint város felajánlotta Pablo Picassónak, hogy műteremként használja a palota legfelső emeletét. Az örömteli időszakát élő Picasso el is fogadta a nagylelkű ajánlatot, több hónapon át itt élt és alkotott. 23 festményt és 44 képet ajándékozott a városnak.

A festőművészet történelmében kevés olyan egyéniség akad, akinek a nevét min-

tős adománnyal gazdagította a múzeumot: négy festménnyel, tíz rajzzal, két kerámiaszoborral és hat metszettel. A város mindenkor vezetői felvásárlásokkal is állandóan bővítik a múzeumot.

A kastély földszintjén egy angol fényképész fényképeit láthatjuk a művész dél-franciaországi tartózkodásáról. Az emeleten kialakított termekben találjuk az egyszerre több műfajban is dolgozó mester festményeit, grafikáit, kerámiáit, szobrai. Itt elhelyezett festményei közül híressé váltak az Életöröm (La Joie de Vivre), a Faun és kentaur, a Bagoly és a Csendélet című művei. Csoportunk tagjai között nem vagyok egyedüli, akinek nehéz megérteni, hogy mit akarnak kifejezni a különbözőképpen húzott vonalak és formák, úgy érzem, az avantgárd művészet nem az én világom, bár jól tudom, hogy Picasso egyik festménye nemrég 179,3 millió dollárért kelt el, ami minden idők ilyen célra kifizetett ötödik legnagyobb összege. Minden kiállított festményt lefotózom, hogy majd otthon próbáljam megérteni Picasso misztériumát.

A Picasso-múzeumban más művészek is kaptak állandó kiállítótermet. A kastély erkélyén állandó szobor- és kerámiaajándék látható.

Picasso és a korábban már említett Chagall hosszú évtizedeken át barátok voltak, gyakran találkoztak 1964-ig, amikor egy közös vacsora alkalmával Picasso megkérdezte: „Mikor térsz vissza Oroszországba?” „Csak utánad – válaszolt Chagall –, hallottam, hogy ott téged szeretnek, de munkáidat

A Grimaldi-kastély

nem nagyon, szeretném látni, hogyan rendeznéd dolgaidat ott” – válaszolt Chagall, Picasso kommunista érzelmeire és festőstílusára utalva, amit a hivatalos orosz kritika nem igazán kedvelt. Picasso sértve érezte magát, és az elfogyasztott bor hatásának is köszönhetően rosszmájúan így felelt: „Neked az odautazás üzlet, és csak úgy menél oda, ha abban a pénz szagát éreznéd” – utalva Chagall zsidó származására. Akkor véget ért a barátság. Chagall később gúnyosan mondta: „Picasso nagy zseni, kár, hogy nem fest!”

A Grimaldi-kastély után a fallal körülölelt óváros szívében álló Notre Dame (Szeplőtelen Fogantatású Szűzanya) székesegyházat látogatjuk meg. A székesegyháznak vöröses-rózsaszín homlokzata van, barokk stílusban épült, mai formáját a 16. században kapta. Óvárosi barangolásunkat Antibes híres fedett élelmiszerpiaca felé folytatjuk.

Útközben egy kis kitérőt teszünk, hogy a város érdekességét, egy eredeti állapotában megőrzött mosómedencét nézhessünk meg. A francia Riviérán, így Antibes-ban is a 19. század folyamán több mosómedencét is felállítottak egy 1851-ben megjelent törvény alapján, ez előírta, hogy a szennyes ruhákat hetente legalább egyszer, az ágyneműt évente legalább kétszer köteles minden család megmosni (!). Sok városban – vízforrások közelében – néhány méter hosszú, az erdélyi itatóvályúkhöz hasonló medencéket hoztak létre, ahol kizárólag az asszonyok mosták a ruhákat, és elbeszélgettek. A mosómedencékben csak előzetesen, 2-3 napon át beáztatott ruhákat moshattak. Áztatni hamuval és meleg vízzel kellett, a tájainkon is megszokott eljáráshoz hasonlóan.

Az Antibes óvárosa szívében álló fedett piac (Cours Messanan) gazdagságával hívja magára a turista figyelmét. Zöldségek, gyümölcsök, virágok, sajtok, olívaolajok, friss élelmiszerek, halak, hentesáru, olajbogyó és szardellaalapú kréme, csicseriborsó-alapú fű-

szeres lepény (socca) és népművészeti tárgyak is láthatók itt évszázadok óta. Hivatásos termelők, kiskertek, apróbb földek tulajdonosai és kereskedők kínálják portékáikat, természetesen számtalan vásárló zsigong itt nyaranta mindennap. A piactól minden irányba keskeny, macskaköves utcák, sikátorok nyílnak, üzletek kis kirakatokkal, hangulatos kávézók, kiskocsmák csalogatják az ide látogatókat, igazi mediterrán hangulatot kelte.

Antibes keleti kijárata közelében hozták létre Európa egyik legnagyobb tengeri vídám-parkját, a Marinelandot. Itt fejezzük be napi kiruccánásunkat. A 26 hektár kiterjedésű vídám-parkot 1970-ben alapították, hatalmas akváriumokban a világ összes tengerének állatait bemutatják. Pálmafákkal körülvett, különálló, óriási medencékben egymást követik a delfin-, foka-, oroszlánfoka-bemutatók, előadások. Mindig nagy népszerűségnek örvend a gyilkosbálna-show, amihez hasonló még csak egy van Európában. A 80 méter hosszú medencében 42 millió liter víz van, négy gyilkos bálnának. Évente legalább másfél millió érdeklődő követi etetésüket, amikor akár fél testükkel is kiúsznak a partra, majd egymással versenyezve körbeússzák a medencét, olyan nagy hullámokat képezve, hogy abból még az első sorokban ülő nézőknek is jut, nagy riadalmukra.

Mindig sok érdeklődő követi a pingvineket, a trópusi akváriumot, ahol korallok sokasága látható, és különösen a cápák akváriumát. A hatalmas akvárium alatt 30 méter hosszú „cápaalagút” van, amelyen átmenve az az érzésünk, hogy a vízben vagyunk, és közben háromféle – szürke, dajka- és bikafejű-cápat figyelhetünk meg, amint áthaladnak közelünkben, fejünk felett. Különösen izgalmas ezekkel szemtől szemben állni, éles fogaikat látni.

Visszatérve Cannes-ba, még maradt időnk leszaladni cápa nélküli szabadstrandjára, a tenger kellemes hullámain kipihenni fáradalmunkat.

Picasso: A csók

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1037.

Kölcsey Ferenc véleményét idézzük a rejtvény főszoraiban.		1	RAG, A-RÓL PÁRJA	VERMET KÉSZÍT KELLEMESEN ÉRZÉS	NÉMET BETŰ	AZ ARZÉN VEGYJELE	SZÍNÉSZ (RÉG.)
		E					R
2	M	FRANCIA ARANY VÁLASZOL	FELNŐTTEK ISKOLÁJA UTCA (FRANCIA)	ODA-VISSZA FÉRFINÉV	NEGATÍV RÉSZECSCKE		
A MÁJ VÁLADÉKA		SZERELMI JÁTÉK SZÖNYEGET TISZTÍT	TEHÉNHANG FORRASZTÓ-FÉM	ANGYAL-RANG SZINTÉN			
REDŐNY			EGY (NÉMET) A VADRŐZSÁK SZERZŐJE (JÁNOS)		ÁSÍTÓ-HANG CIN		
A KÉT ... (JÓKAJ)			JERUZSÁLEMI DOMB RAJT				
LON ... (KAMBO-DZSAI POLITIKUS)		ÜRES RÉSI! TEMES-PARTOK!		YOKO ... (LENNON FELESÉGE) HAMIS)			
TOVA AZONBAN		SZATURNUSZ HOLDJA FARKAS-VEZÉR			FÉLÁRI! EGO		
		GYÜMÖCSÖT SZÁRÍT JUTTAT			ESZTENDŐ USA-TAG-ALLAM		
VILÁGTALAN		PART-SZAKASZI FÜLTLEN FÜGE!		EGY, ELSŐ (OLASZ) INDITÉK			
INGER-PÁLYA SZÉKEN PIHEN			MAGYAR SZLOVÁK IDŐMÉRŐ		EGYESI FEJÜNK RÉSZE		
		OROSZLÁN-NEV SZÍNÜLTIG		BECÉZETT KATALIN KORTYOLNI-VALÓ			
BARANYA MEGYEI HELYSÉG		ZOKOG TASLI		VÍZI ÁLLAT ODA-VISSZA NŐI NÉV			
A GERMÁNIUM VEGYJELE		LÓKÖRÖM PÁRTI			EZERI! IGEVÉGGZŐ-DÉS LEHET	LATIN CSONT	
VAKCINÁT ALKALMAZÓ			NŐI NÉV (DEC. 22.) SPANYOL AUTÓJEL				
L.N.J.	S			HÍM JUH			

A FEBRUÁRI ÉVFORDULÓK (1.) című pályázat nyertesei:

Veress Etelka,
Marosvásárhely, 1918. Dec. 1. u.
Gligor Csaba-István,
Marosvásárhely, Rózsák tere

A pályázati rejtvény megfejtése:
SARLAY; HAMON; SZÜLLŐ; THÖKÖLY; AALTO; SZILÁRD; BERNÁTSKY; MAROSI; VIDRÓCZKI
Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a február 10-i számból:

Ikrek:
Szép új világ

Skandi:
Ami nem akarsz magadnak, azt ne tedd soha másnak.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		FEBRUÁRI ÉVFORDULÓK (3.)									
		1	2	3	4	B	5	6	7	8	R
		9					10				
11	F	12	13	14	15		16		17		18
19							20				21
22							23			24	
26							27			28	
29							29			30	31
H		32	33				34			35	
37	38		39				40			41	
43		44		45			46			47	
49			50				51			52	
54							F			55	
										K	
											Y

VÍZSZINTES: 1. Festő, MTA lev. tag, 125 éve hunyt el (Miklós). 7. Kuruc diplomata, Törökországba emigrált, 300 éve halt meg (Ferenc). 9. Norvég matematikus (Niels Henrik). 10. Orgánum. 11. Filológus, egyetemi tanár, MTA lev. tag, 125 éve hunyt el (Henrik). 16. Támadás. 18. Kezdődik a vásár. 19. Ab ... (haraggal, latin). 20. Lent (nép.). 21. Szó (francia). 22. Nöstény öz. 23. Sodrás. 24. Párt! 25. Alan Alda filmje. 26. Római 151. 27. Bolti árus. 29. A tantál vegyjele. 30. A jód és a foszfor vegyjele. 32. Elhagy. 34. Gitárhúrok! 35. Mezőgazdasági birtok. 37. Tova. 39. Mesebeli törpe. 41. TANUCCEL. 43. Csónakkikötő. 45. Női név (júl. 23.). 47. Igeképző. 48. Elek! 49. Pótlás. 51. Felvilágosít, tanít. 53. Disznóhang. 54. Angol regényíró, 200 éve hunyt el (Ann Ward). 55. Mineralógus, kristallográfus, MTA lev. tag, 125 éve született (László).

FÜGGŐLEGES: 1. Neves fizikus (Zoltán). 2. Vércsoport. 3. Madridi sportklub. 4. József A. verse. 5. Vermet készített. 6. Maszk, de nem ma! 7. A hélium vegyjele. 8. Doktorokra jellemző. 11. Építész, 28 éve halt meg (József). 12. ...-pirul. 13. Természetes állapotú. 14. Baranya megyei helység. 15. Paripa. 17. Robbanóanyag (röv.) 20. Francia író (Louis). 21. Tegnapután. 23. Hamis. 25. Ret ... (Traven). 27. Elájul (rég). 28. Római 501. 29. Oktató. 31. Főkancellár, országbíró, 250 éve halt meg (Miklós, gróf). 33. Azonban. 35. Magas növény. 36. Római 1100. 38. Ady múzsája (Brüll Adél). 40. Az ő számára. 41. Teremsport. 42. Férfinév (júl. 1.). 44. Szilaj. 46. Koffer fele! 49. Az argon vegyjele. 50. Kulcs része! 52. A vita lényege! 53. Fába vés.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket március 2-áig a Népszava címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Márai Sándor író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Folyamatos lelki feszültség – Romantikus hangvételű költemény. 7. Zafirdarab! – Puhafém. 8. Hon – Startol, indul. 9. Kés betűi – Járda vége! 11. Magához kéret – Földforgató eszköz. 12. Francia író volt (Émile) – Hézagos, lezser. 14. Lám – Igen, románul. 15. Tárólóhelyiség – Királyi fejdísz. 18. Magyar miniszterelnök volt (Gyula) – Csipős fűszer. 19. Bűnét bevalló – Ismert online divatkereskedő. 22. Azonos betűk – Európai Unió, rövidítve. 23. Vadászkutya – Szájszél. 25. Zavartan ken! – Zambiai, norvég és luxemburgi gépkocsijelzés. 27. Részben odavág! – Az oxigén és a rubídium vegyjele. 28. Kikötőhely – Táblakép. 30. Ludolf-féle szám – Kutrica. 31. Szélrózsa – Szakosztály.

FÜGGŐLEGES: 1. Légáramlás – Hegyes orrú üreglakó állat. 2. Befed – Dél-amerikai hegylanc. 3. Bosszús szöcska – Üres lak! 4. Perzsa uralkodó – AEÁ. 5. Megrovás, dorgálás – Mesebeli szellem. 6. Anekdota – Idegesít. 10. Hazai atléta (Gabriella) – Hawaii köszönés. 13. Ászokhordó nyílása – Zamat. 16. Kezdőpont – Faló volt a veszte. 17. Szertartáskönyv – Elrendez, kijavít. 20. Észak-amerikai folyó – Domboldal, lejtő. 21. Rágógumimárka – Hangsor. 24. Gabonánövény-féleség – Kosmetikai márkanev. 26. Szántóeszköz – Csüng. 29. Kilométer – Angol tagadószo.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Wass Albertre emlékezünk (1908. január 8. – 1998. február 17.)

Dr. Ábrám Zoltán

A 2023-as esztendő a magyar olvasók körében Wass Albert születésének száztizennötödik és halálának huszonötödik évfordulója. De ki is Wass Albert? Egy rendkívül összetett személyiség. Bonyolult lelkületű férj és apa, ellentétek között vergődő sokoldalú értelmiségi, a konzervatív nemzeti és vallási értékeket konokul hangoztató tollforgató, a kisebbségi jogok mellett makacsul kiálló emberjogi harcos. Ellentmondásos megítélése a magyar sors jellemző terméke. Életében nem ismerték el, halálakor zűrzavart teremtettek körülötte, majd holta után a felszínre került a valós értéke. Ugyanakkor sajátos magyar sors az övé – fél életen át halálra ítéltlen élni, igaz, nem a siralomházban, hanem amerikai emigrációban.

Ami az emigrációba magával vitt háborús bűnösségét illeti, a szkepticizmát valójában azért próbálkozott több ízben a likvidálásával, mert az író írásban vállalt hitet tett a kommunista hatalom igazságtalansága ellen és a magyarság jogai mellett. Mondhatni: egy összekuszált világ emberiségének lelkiismerete volt. Meggyőződésem: Wass Albert korának áldozata, szülőhazáját elhagyni kényszerülő politikai mártír, sokáig meg nem értett és el nem ismert ízig-vérig erdélyi magyar értelmiségi. Élete egyik legnehezebb pillanatában Erdély, majd Magyarország elhagyása mellett döntött, bízva abban, hogy életben maradva az erdélyi magyarság, az összmagyarság kedvezőtlen sorsának a közvetítése írói hivatása és feladata lesz egyben. A kezdeti megélhetési nehézségek ellenére erőt merítve ahhoz, hogy még nagyobb író legyen, mint otthoni grófsága idején. Legnagyobb művei az emigráció-

ban jelentek meg: németországi tartózkodása idején vált sikerkönyvvé az *Adjátok vissza a hegyeimet!*, Amerikában született meg *A funtinelni boszorkány*, valamint a *Kard és kasza*. E három könyv az ötven legnépszerűbb magyar regény között szerepel. És a többiekéről még említést sem tettem. Wass Albert a legolvasottabb magyar írók közé tartozik, művei ott sorakoznak a könyvespolcokon, a szívekben és a lelkekben egyaránt. Eközben fájó, hogy az író emlékére csak „Vándor székely” aláírással lehet szobrot állítani szülőföldjén.

Wass Albert hosszú, gazdag és értékés, ellentmondásokkal járó életpályájának rövid értékelését Molter Károly méltatása zárja, aki a feltörekvő fiatal írótehetségről az alábbiakat vallotta: „Természetérzéke, tájmedidőző képessége csodálatos. Művei szélesen hömpölygő, robbanó erejű, nagyvonalú alkotások. A fiatal erdélyi prózáírók közül kiválik egyéni hangjával, látásmódjával; izgalmas történetei úgy áradnak belénk, mint egy forró vérhullám.”

320 éve halt meg Zrínyi Ilona

Háromszázhusz éve, 1703. február 18-án halt meg a kisázsiai Nikomédiában (ma Izmit) Zrínyi Ilona, Munkács hős védője, II. Rákóczi Ferenc fejedelem édesanyja. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

1643 körül született a horvátországi Ozalj (Ozalj) várában, a kor egyik leggazdagabb és leghíresebb főnemesi családjában (más források szerint 1649-ben Drávaszilason). Apja, Zrínyi Péter horvát bán a költő és hadvezér Zrínyi Miklós testvére, anyja Frangepán Katalin grófnő volt. Ilona – neveltetésének megfelelően – több nyelven beszélt és olvasott, s hithű katolikus lett. Apja a törökellenes harcokban többször kitüntette magát, anyja 1664-ben – sógora kérésére – a magyar főurak nevében Olaszországban folytatott tárgyalásokat. Zrínyi Miklós halála után testvére, Péter lett a horvát bán, aki feleségével együtt belebonyolódott a Wesselényi-féle összeesküvésbe, sőt Wesselényi Ferenc nádor halála után ő lett annak vezetője. A bécsi udvar 1670-ben letartóztatta, majd 1671-ben Bécsújhelyen kivégeztette, vagyonát elkobozta, feleségét pedig a grazi domonkos rendi zárdába internálták.

Ilona ekkor már férjes asszony volt: 1666-ban – nem szerelemből, hanem politikai érdekek miatt – férjhez ment felsővadász I. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemhez. Rákóczi szintén részese volt a Wesselényi-összeesküvésnek, fegyverbe is szólította a felvidéki nemességet, de Zrínyi Péter elfogásának hírére letette a fegyvert. Öneki nagyobb baja nem esett, mert anyja, Báthori Zsófia 300 ezer forint ellenében kijárta számára Bécsben a kegyelmet. A házasság nem volt boldog, de két gyermek született belőle: 1672-ben Julianna, majd 1676-ban Ferenc, – az ő születése után nem sokkal I. Rákóczi Ferenc meghalt. Ettől kezdve Ilona egyedül irányította birtokait, és azt is sikerült elérnie, hogy ő legyen gyermekeinek gyámja.

Fiatal özvegyként ismerkedett meg a nála tizenégy évvel fiatalabb Thököly Imre késmárki gróffal, akivel hamar egymásba szerettek. A daliás Thököly a bujdosó kurucok élén, török támogatással harcolt a Habsburgok ellen, s bár 1682-ben a szultán királyi címet adományozott neki, ő csak a Felső-Magyarország fejedelme titulust használta. Zrínyi Ilona és Thököly Imre 1682-ben I. Lipót király jóváhagyásával kötött házasságot, ezzel a mérhetetlen Rákóczi-birtokok is a függetlenségi harc bázisává váltak.

A török – és ezzel együtt Thököly – csillaga azonban már leáldozóban volt. Bécs 1683-as, sikertelen török ostroma után indult Habsburg-hadjárat egyre kisebb területre szorította vissza a kurucokat. Thökölyt a török is cserbenhagyta, a váradi pasa 1685-ben lefogatta, s bár rövidesen szabadon engedték, helyzete megrendült, hatalmát elvesztette, sorozatos vereségek után 1688-ban török földre kellett menekülnie.

A magára maradt Zrínyi Ilona 1685-ben Munkács várába vette be magát, amelyet három évig védett hősiessé a császári hadak ellen, páncélba öltözve járta a falakat, lelkesítette a védőket. A túlerő végül győzedelmeskedett, az ostromzár alatt lévő védők kénytelenek elfogytak, s Zrínyi Ilona kénytelen volt tárgyalásokat kezdeményezni a megadásról. 1688 januárjára sikerült kedvező feltételeket kialakítania, a védők amnesztiát kaptak, birtokaikat megtarthatták, illetve visszakapták. Őt azonban elszakították gyermekeitől, és az Orsolya-szüzek bécsi zárdájába internálták.

A Törökországba bujdosott Thököly 1690-ben beért Erdélybe, ahol fejedelemmé is választották. A kezdeti sikerek után alulmaradt Lajos badeni örgróf csapataival szemben, de annyit sikerült elérnie, hogy két, fogságába esett császári tábornokért kicserélhesse feleségét. Thököly ezután a török seregen harcolt tovább, de az 1699-es karlócai béke hivatalosan is száműzöttnek nyilvánította, a szultán a kisázsiai Nikomédiát jelölte ki tartózkodási helyéül.

Zrínyi Ilona elkísérte férjét a száműzetésbe, ott is halt meg hatvanéves korában, 1703. február 18-án, már nem érthette meg a fia, II. Rákóczi Ferenc fejedelem vezetete szabadságharc négy hónappal későbbi kitörését. Férje, Thököly Imre 1705-ben hunyt el, őt köszvénye akadályozta meg abban, hogy bekapcsolódjék a harcokba. Thököly és Zrínyi Ilona hamvait 1906-ban hozták haza, Thökölyt szülővárosában, a felvidéki Késmárkon, Zrínyi Ilona földi maradványait a kassai dóm Rákóczi-sírboltjába, fia mellé temették.

A hobbifaragász

A faragás szeretetét Köllő Miklóstól örökölte

Jánosi Borsos Attila, aki több mint egy évtizedig Csomafalva alpolgármestere volt, nyugdíjasként saját bevallása szerint hobbiból farag: sétatálcákat, kopjafákat és egy barátjával, Csata Ernővel közösen székelykapukat.

Mózes Edith

A műhelyében beszélgettünk munka közben, majd fényképeket mutatott korábbi munkáiról.

– *Hogyan kezdett faragni?*

– Gyermekkoromban az iskolában próbálkoztam, nagyapámtól lestem el a faragás titkait, már akkoriban faragtunk kopjafákat, emberfejeket úgy nyolcadikos koromig. Utána a marosvásárhelyi művészetiben folytattam, a kerámiaórára én faragásra használtam. Előbb rajz szakon tanultam, majd átmentem az építészetre, így lettem építésztechnikus.

2008-ban kezdtem újra faragni, amikor a ráckevei testvértelépülésünk felkért, hogy faragjak két kopjafát a Nyerges-tetőre: egyet Ráckevének, egyet Csomafalvának. Azóta több kopjafám áll a Felvidéken, Magyarországon és itthon. A felvidéki Lukanényén áll egy egyenes és egy oldalsó kopjafából álló,

a kiszakított nemzetrészeket jelképező Trianon-kopjafacsoport. Magyarországon Baktalórántházán is van két kopjafám, Ráckeven három: egy Barátság kopjafa, egy az elhunyt Duna baráti körösöknek, és egy a Népművészeti Háznál. De kopjafám áll Hevesen és máshol is.

– *Mikor kezdett székelykapukat faragni?*

– 2010-ben kezdtük el – szintén hobbiként – a székelykapu-készítést. Összesen hét kaput készítettünk, és többet felújítottunk Csomafalván, Újfaluban, Tusnádon. Ezek általában rendelésre készültek, és közterületen állnak.

– *Jelenleg mit farag?*

– Ajándékot kicsengetésre. Időtöltésből faragok, így töltöm a csendes nyugdíjas napjaimat – mondta huncut mosollyal Jánosi Borsos Attila.

A kérdésre, hogy honnan a faragás iránti szeretete, azt mondta, valószínűleg Köllő Miklós szobrásztól, illetve képzőművész nagynénjétől örökölte.

xxx

Köllő Miklós Gyergyócsomafalván született és Budapesten halt meg. Egyik ismert munkája a gyergyócsomafalvi templom számára készült Mária-szobor.

1885–1889 között Zala György műtermében dolgozott, mesterét az aradi Szabadság-szobor, illetve a budai Honvéd-szobor kivitelezésében segítette.

1890 körül műtermet nyitott Bu-

dapesten, a Nefelejcs utcában. 1891-ben sikert aratott Reviczky Gyula költő síremlékével, melyre a Petőfi Társaságtól kapott megbízást. 1894-ben a kolozsvári Mátyás-szoborra kiírt pályázaton 3. díjat nyert. Az egri püspöki székesegyházban Jézus és Mária kis márványszobrárt készítette el, 1885-ben a budapesti Kúria négy Atlasz-szobrárt formázta meg. 1895–1896-tól részt vett a budai királyi palota épületének díszítőmunkálatában. Az Országához díszítőszobrainak megtervezésében vállalt részvételéért a Steindl Céh tagjává választották. Szent István, Tas, Huba, Töhötöm szobrárt, a kupola nagy méretű szobrait, Szent István, Mária Terézia, III. Károly alakját formázta meg. 1896-ban elkészült a szegedi Szentháromság-szobor, a budapesti Millenáris emlékmű IV. Béla-szobora. 1897. július 31-én Segesváron felavatták Köllő legjelentősebb művészi alkotását, a Petőfi-szobrot (ma Kiskunfélegyházán). 1898 körül Budapest–Erzsébetvárosban, a Rózsák terén a plebániatemplom homlokzati pirogránit szobrait és az esketési oltár Mária-szobrárt készítette el.

1899. június 11-én avatták fel Marosvásárhely főterén Köllő Miklós Kossuth-szobrárt. 1900-ban a Zeyk Domokos-dombormű felkerült a héjjasfalvi síremlékre. 1905-ben leleplezték a madéfalvi Siculicidium-emlékművet Köllő Miklós turulszobrával.

Elhunyt Raquel Welch, egy korszak szexbálványa

Elhunyt Raquel Welch Golden Globe-díjas amerikai filmszínésznő, a hatvanas-hetvenes évek egyik legnagyobb szexszimbóluma – közölte menedzsere. A tájékoztatás szerint a 82 éves színésznő szerdán rövid betegséget követően halt meg. Az MTVA Sajtóadatbankjának anyaga:

Jo Raquel Tejada néven született Chicagóban egy bolíviai úrmérnök és angol anya gyermekeként. Latin származását sokáig titkolta, csak az utóbbi években kezdett büszkén mesélni gyökereiről. Kislánként táncolni tanult, kamaszként sorra nyerte a szépségversenyeket. A középiskola után ösztöndíjjal színi tanulmányokba kezdett a San Diegó-i egyetemen, és feleségül ment középiskolai szerelméhez, James Welch-hez, a négy évig tartó házasságból két gyermek született. A formás alakú lány a helyi tévében olvasta fel az időjárás-jelentéseket, de munkája és családja miatt színésznői álmait időlegesen fel kellett adnia.

Válása után Dallasba, azután Los Angelesbe költözött, ahol modellként próbált érvényesülni, televíziós csatornák és filmstúdiók ajtaján kopogtatott. Menedzsere elhatározta, hogy szexszimbólumot farag belőle, ő beszélt rá arra is, hogy a spanyolos családnéve helyett férje nevét használja. Kezdetben csak szexi dekorációként „alkalmazták”, végre 1965-ben elnyert egy fürdőruhás főszerepet egy zenés filmben, és hétéves szerződést ajánlott neki a 20th Century Fox stúdió.

Első nagy sikerét a Fantasztikus utazás című sci-fiben aratta 1966-ban. Ugyanebben az évben forgatták vele az Egymillió évvel ezelőtt című filmet, amely meghozta a nagy áttörést. Az őskorban játszódó moziban az emberiség történetének első, bőrből készült bikinijében bukkant fel a tengerből. A filmmel kapcsolatban később azt mondta: „Élő bizonyítéka vagyok annak, hogy egy kép többet mond ezer szónál”, és máig sem bánta meg, hogy látványosságként alkalmazták.

A következő években sorra kapta a szerepeket, 1967-ben a Bájkeverő című romantikus vígjátékban csábított, 1968-ban westernhősnőként lovagolt James Stewart oldalán, majd Frank Sinatra, Burt Reynolds, Peter Sellers dekoratív partnere lehetett. Karrierjének szakmailag legismertebb szerepe Constance Bonacieux megformálása volt Richard Lester látványos és szellemes kalandfilmjeiben, A három testőr, avagy a királyné gyémántjai és A négy testőr, avagy a Milady boszúja című alkotásokban, az utóbbi-

ért 1975-ben Golden Globe-díjat kapott. 1972-ben Magyarországon forgatta Richard Burtonnal a Kékszakáll című filmet, amellyel újabb kísérletet tett arra, hogy meggyőzze a szakmát, komolyabb alakításokra is képes, de lesújtó kritikákat kapott. A Golden Globe-díjra még egyszer, 1988-ban jelölték, egy halálos kórban szenvedő, egykor sikeres pszichológusnő megformálásáért a Right to Die című filmben.

Pályájának íve a hetvenes évek közepén megtört, kikerült az élvonalból. 1982-ben a John Steinbeck regényéből készült A kék öböl című filmmel akart visszatérni, még abba is beleegyezett, amibe korábban soha, hogy félmeztelenül jelenjen meg a filmvászonon. Az MGM stúdió azonban öt nappal a forgatás megkezdése után Debra Wingerre cserélte le, emiatt Welchnek sikerült 15 millió dollár kártérítést kiperelnie. A botrány persze nem segítette pályafutását, de Welch megőrizte imázsát, hiszen a vetkőzés elmaradt. A színésznő korábban többször is visszautasította a Playboy nagyvonalú ajánlatát, amire 1979-ben mégis igent mondott – de csak fürdőruhás képet közölhettek róla.

A nyolcvanas években a televízió-órált testhezállós szerepeket, a Broadway színpadain is érdeklődés fogadta. Az 1990-es évek epizód-alakításai szakmai szempontból nem jelentettek művészi kihívást számára, mégis szerepelt vígjátékban, tévéfilmben és -sorozatban. A filmvászonon 2001-ben tűnt fel újra a Doktor Szősziben, egy gyilkossággal vádolt nő szerepében, majd 2006-ban a Taták a tutiban című vígjáték kiöregedő Las Vegas-i táncosnőjeként Burt Reynolds, Robert Loggia és Charles Durning ostromolta. Ezután még szerepelt néhány sorozatban, utolsó filmjét 2017-ben Hogyan legyél latin szerető címmel forgatta.

Az 1980-as évek aerobiciála idején ő is testformáló videókat dobott piacra meglehetősen nagy sikerrel, alighanem azért, mert alakja még a negyvenen túl is csodás maradt. Paróka- és ékszerkollekcijával, bőrápolóival is tetemes bevételre tett szert, saját parókáit ő is szívesen viselte. A MAC kozmetikai cég 2007-ben, 67 évesen választotta egyik arcának, 2011-ben a második helyen végzett a Men's Health magazin minden idők legszexisebb nőinek listáján.

A színésznő négyszer ment férjhez és négyszer vált el, egy fia és egy lánya született, utóbbi maga is a színészi pályát választotta. Welch már sajnálja, hogy a karriert és a sikert résziesítette előnyben, s emiatt hosszú ideig megromlott a kapcsolata gyermekeivel.

Yoko Ono 90 éves

Február 18-án lesz kilencvenéves Yoko Ono japán képzőművész, énekesnő, John Lennon özvegye, akiről Lennon azt mondta: „ő a világ leghíresebb ismeretlen művésze: mindenki ismeri a nevét, de senki sem tudja, hogy mit csinál”. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Yoko (keresztnevének jelentése „az óceán gyermeke”) gazdag tokiói családból származik. Bankár apját, aki kiváló zongorista is volt, még gyermekének születése előtt Amerikába helyezték, lányát csak két évesen látta először. Yoko a legelőkelőbb japán iskolába járt, a család a második világháború után végleg New Yorkba költözött. A főiskolán szülei nemtetszésével dacolva bohém művészekkel ismerkedett, performanszokban vett részt. 1956-ban megszökött egy fiatal japán zeneszerzővel, akihez férjhez is ment, de nem sokáig éltek együtt.

Visszatért a New York-i bohémnegyedbe, verseket írt, de végül a konceptuális művészetet választotta, mert úgy érezte, ezáltal a végsőkig kitolhatja a művészet határait. Vonzotta a dadaizmus inspirálta fluxus-csoport, lenyűgözték Andy Warhol művei, de képzőművészeti radikalizmusa sokakat taszított. Munkáira felfigyelt Anthony Cox producer, művészeti ügynök, aki 1962-ben feleségül vette, a következő évben lányuk született. A házasság gyorsan szét esett, és miután Yoko megismerkedett Lennonnal, elváltak. A kislány felügyeleti jogát Cox kapta, aki nem sokkal később egy szekta tagja lett, és mindketten eltűntek Yoko látóköréből, Kyoko csak 1998-ban vette fel újra a kapcsolatot anyjával.

„Konceptuális eseményein” Yoko arra törekedett, hogy a nézőket bevonja műalkotásaiba, és állásfoglalásra készítse őket. Egyik

leghíresebb kiállítási tárgya 1965-ben saját maga volt: arra ösztökölte a látogatókat, hogy vágjanak le egy-egy darabot ruhájából, míg végül meztelenül állt, szándékai szerint azt üzenve, hogy legyél úrrá a képmutatáson, mutasd meg a valódit, a természetet.

Az életét és a rockzenét is megváltoztató nap 1966. november 7-e volt: ekkor tért be a képzőművészet iránt érdeklődő John Lennon a londoni Indica Galleryben rendezett Yoko-kiállításra. Az egyik installáció egy fehérre festett létra volt, amelyre felmászva a mennyezetet nagyítóval azt lehetett olvasni: „Igen”. A pozitív üzenet lenyűgözte az akkor még házasságban élő zenészt, aki nemsokára fülig beleszeretett a nála hét évvel idősebb Yokóba, majd válása után, 1969. március 20-án Gibraltáron feleségül is vette. A folyamatos médiafigyelmet kihasználva nászútjukon Amszterdamban, majd Montrealban „ágykampányt” rendeztek a

Paul McCartney-val és Lennon első házasságából származó fiával is, 1995-ben együtt vettek részt a Beatles-antológia összeállításában.

A kapcsolat hatására Lennon művészileg új erőre kapott. Feleségével elválaszthatatlanok voltak, lemezfelvételeket, kiállításokat, filmprojekteket alkottak közösen. 1973-ban szakítottak, de másfél év múlva kibékültek, és 1975-ben megszületett Sean fiuk. Lennon felhagyott a zenéléssel, hogy a gyermekét nevelje, de Ono továbbra is a művészetnek szentelte magát. Lennon csak öt év múlva tért vissza a reflektorfénybe a Double Fantasy című albummal, melynek megjelenése után hetekkel, 1980. december 8-án lőtte le New York-i otthona közelében egy örült rajongója – a Double Fantasy 1981-ben Grammy-díjat nyert.

Yoko a Seasons of Glass című albummal búcsúzott tőle, viszonylag sikeres első szólólemezőnek egyik dalát egy nappal a gyilkosság után vette fel. Később még kilenc stúdiólemezt készített, a legutóbbi Warzone (Háborús zóna) címmel 2018-ban jelent meg, de ezek vegyes fogadtatásban részesültek. Csaknem négy évtizeddel férje halála után sikerült kivívnia, hogy hivatalosan is elismerjék Lennon legnagyobb slágere, az Imagine társszerzőjének, és átvehette az Évszázad dalának járó díjat is. Nevéhez egy zenetörténelmi rekord is fűződik: hetvennyolc éves volt, amikor 2011-ben Move On Fast című dala első lett a dance-listán, ilyen idősen ez még senkinek sem sikerült.

Yoko fokozatosan tért vissza a képzőművészet világába, folytatta a fényképezéssel kapcsolatos kísérletezését. Első retrospektív kiállítása 2002-ben nyílt meg Londonban, 2015-ben a New York-i Modern Művészet Múzeumban volt kiállítása. Képzőművészeti munkája elismeréseként 2009-ben megkapta a velencei kortárs képzőművészeti biennálé Arany Oroszlán életműdíját. Férje emlékére békedíjat alapított, és rendkívül tevékeny még ma is a közösségi médiában. Tavaly az Európa kulturális fővárosának megválasztott litvániai Kaunasban rendezték meg új kiállítását, a Magyar Nemzeti Múzeumban novemberben megnyílt A háborúnak vége! Ha akarod – Tribute to Yoko Ono című kiállítás március 5-ig látogatható. Korábban is nyíltak tárlatai Budapesten, ahol többször is járt a magyar származású Havadtóty Sámuel (Sam Havadtoy) képzőművészhez fűződő kapcsolata révén.

John Lennon és Yoko Ono híres performansza

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi képeket, képkereteket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (18286-I)

ELADÓ kétszemélyes franciaágy, ágyneműtartós. Matracot nem igényel. Tel. 0770-740-911. (sz.-I)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0756-400-258, 0751-377-347. (18668-I)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (18667-I)

ELADÓ 10 ha termőföld Szentpál községben. Tel. 0740-527-205. (18733)

VÁSÁROLNÉK asztali cirkulát és konténer anyagátrolásra. Tel. 0740-264-838. (p.-I)

LAKÁS

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (18552)

KIADÓ február 1-jétől kétszobás, harmadik emeleti, bútorozatlan lakás hosszú időre. Tel. 0752-164-084. (18581)

ELADÓ ház egyedül az udvaron: három szoba, három fürdő, manzárdolt, konyha, kamra Marosvásárhelyen, a Patak utca 3. szám alatt. Érdeklődni a 0745-348-129-es telefonszámon. (18689-I)

KIADÓ egyszobás lakás a Liviu Rebreanu utca 1. szám alatt, a főtérhez közel. Tel. 0740-054-001. (18675-I)

KIADÓ kétszobás lakás a Fortuna környékén. Tel. 0744-389-289. (p.-I)

KIADÓ a Kövesdombon (bul. 1848) 2 szobás lakás egyik külön bejárattal szobája egyetemistának. A lakásban más lakó nincs. Érdeklődni a +36-70-609-2237-es telefonszámon. (p.-I)

A MUREȘ MEX RT.
a NYÁRÁDTŐI IPARI PARKBAN alkalmaz
CSOMAGKEZELŐKET és MUNKÁSOKAT faiparba.
Nettó bér: 2500 lejtől. Munkaidő hétfőtől péntekig 7–15.30 óra között. Ingyen szállítás Marosvásárhelyről és támogatás a más helységekből ingázóknak.
Az önéletrajzokat a mihai.molnar@mobexpert.ro e-mail-címre várjuk.
Érdeklődni a 0727-333-194-es telefonszámon. (67074-I)

ELADÓ 2 szobás, III. emeleti tömbházlakás a Kövesdombon, a Parângului utcában, a 44. szám alatt. Ára: 56.000 euró, alkudható. Tel. 0743-046-954. (18775)

MINDENFÉLE

TÖBBÉVES TAPASZTALATTAL rendelkező kertészmérnök szakszerű gyümölcsfa- és cserjemeteszt vállal. Előjegyzésért hívják a következő telefonszámot: 0745-318-396, Szigeti Botond. (sz.-I)

GYÜMÖLCSFAMETSZÉST vállalok. Tel. 0735-846-121. (18541-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyogháló, rolók szerelése. Tel. 0771-383-725. (18695)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, törmelékiszállítás, valamint csomagszállítást Budapestre. Tel. 0749-543-104. (17732-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést, belső építkezési munkát. Tel. 0749-543-104. (12995-I)

A DENNIS METAL RECYCLING begyűjt ócskavasat, színesfémhulladékot, akkumulátorokat, háztartási gépeket és forgalomból kivont járműveket. Munkapont: Koronka 408L szám. A szállítást biztosítjuk. Tel. 0755-517-698. (23347)

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (18349)

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (18781-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezem és emlékeztetek szeretett édesanyámra, **LÉNÁRTH VALÉRIÁRA** február 17-én, halálának második évfordulóján.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Leánya, Erika. (18729-I)

Csak az tudja, mi az igazi fájdalom, akinek szereteteit fedi a sírhalom.
Szomorú szívvel emlékeztünk február 13-án a tancsi születésű **BARTHA ANTALRA** halálának 12. évfordulóján, valamint február 15-én **BARTHA IRMÁRA** halálának 6. évfordulóján. Fájó emlékek soha nem feledjük.
Két leányuk és azok családja. (18665)

„Csak az hal meg, akit elfelejtünk, de szívünkben örökké élni fog, akit igazán szeretünk.”
Fájó szívvel emlékeztünk február 16-án a drága, szeretett férjre, szerető apára, apósra, nagyapára, dédapára, **DÉNES GÁBORRA** halálának első évfordulóján. Legyen emléke áldott, nyugalma csendes!
Szerető családja. (18727)

„Minden mulandó ezen a világon, mint a harmat a letört virágon. Csak egy van, ami a sírig vezet, szívünkben az örök emlékezet.”
Szomorú szívvel emlékeztünk ifj. **KATONA PÉTERRE** halálának 7. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét őrzi felesége, két lánya és azok családja. (18742)

Úgy mentél el, ahogy éltél, csendesen. Drága lelked, fáradt tested nyugodjon békében.
Szívünkben örök szeretettel emlékeztünk február 18-án id. **NAGY KÁROLYRA** halálának ötödik évfordulóján. Emlékét őrzi: felesége, két gyermeke, testvére és sógora. Emléke legyen áldott, nyugalma felett őrkdjön az örök szeretet!
Szerettei. (18774)

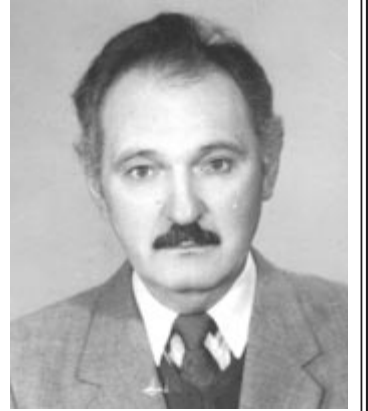
A Mureș Insolvency SPRL – Marosvásárhely, Ghe. Avramescu u. 4. szám –, az újraszerveződés alatt álló adós **Foraj Sonde Rt.** csődbiztos nyilvános árverést szervez az alábbi javak eladására:

- a) – egyenként: 43 szállítóeszköz, kikiáltási ár 1.781.481 lej + hía
– egy tömbben: 7 szállítóeszköz. Kikiáltási ár 140.526 lej + hía;
b) fajtánként egy-egy tömbben, legalább 20.000 lej + hía értékben:
– 206-féle top drive Tesco cserealkatrész. Kikiáltási ár 264.427 lej + hía. A javak teljes listája a csődbiztos székhelyén tanulmányozható.
– 702-féle cserealkatrész. Kikiáltási ár 925.418,31 lej + hía. A javak teljes listája a csődbiztos székhelyén tanulmányozható.
– 248-féle cserealkatrész, szerszámok, berendezések. Kikiáltási ár 3.325.595 lej + hía.
– 354-féle cserealkatrész, leltári tárgyak. Kikiáltási ár 271.041,81 lej + hía. A javak teljes listája megtalálható a www.licitatii-insolventa.ro, a www.smdamures.ro és a www.olx.ro weboldalon, illetve a csődbiztos székhelyén. A nyilvános árverésre **február 24-én 13 órától** kerül sor a csődbiztos székházában, és hetente megismétlik péntekenként, az értékesítésig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és jogi személyek, akik/amelyek kifizetik a kikiáltási ár 10%-át képező garanciát, a részvételi díjat, és megvásárolják a feladattal 24 órával az árverés kezdete előtt. Bővebb felvilágosítás a csődbiztos 0745-146-096 telefonszámán.

MAROSVÁSÁRHELYI VARRODA VARRÓNÓKET
alkalmaz szegő- (szurfiláló) és lineáris gépekre.
Fizetés nettó 2.200-2.400 lej és 630 lej értékű ebédjegy, a szállításba is bepótolunk.
Fizetésnövekedés az egyéni munka és hozzáállás alapján.
Részletek a 0749-521-125-ös telefonszámon. (sz.-I)

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek, hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”

Emlékeztünk a márkodi születésű **SIKLÓDI PÉTER** marosvásárhelyi lakosra halálának 25. évfordulóján.
Szép emléket szívünkben őrizzük.
Szerető családja és testvére, Domi családjával. (18778)

Áldott emléket szívünkben őrizzük emlékeztünk **SZÉKELY ÁRPÁDNÉRA** szül. **SZABÓ JUSZTINA** elhunytának 17. évfordulóján. Nyugalma legyen csendes!
Szerettei. (18779-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett nagynéném és keresztanyám,

ÁCS IRÉN
életének 86. évében eltávozott szeretett körünkből.
Temetése február 17-én, pénteken 13 órakor lesz a katolikus temetőben. Nyugodjon békében!
Wili és Hajnika. (18777-I)

Elérkezett a legszomorúbb nap, ami fájó emlék marad.
Szomorú szívvel emlékeztünk február 16-án id. **BERECZKI JÓZSEFRE** halálának 15. évfordulóján.
Emlékét megőrzi egy életen át szerettei. (18784)

Fájó szívvel búcsúzunk nagynénemtől,
ÁCS IRÉNTŐL.
Nyugodjon csendesen!
Szabolcs és Cami. (18777-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, testvér, rokon, jó barát, jó szomszéd,
SZÁSZ ILDIKÓ
a Marosvásárhelyi Tervezőintézet és a Megyei Tanács volt munkatársa
életének 83. évében eltávozott az élők sorából.
Utolsó útjára kísérjük február 18-án, szombaton délelőtt 11 órakor a marosvásárhelyi református temetőben.
A gyászoló család. (18767-I)

Búcsúzunk kedves ismerősünktől,
ÁCS IRÉNTŐL.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Külföldről Zita, Klári, Évike. (18777-I)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett élettárs, nagynéni, rokon, barát és jó szomszéd,
DR. MILOS IBOLYA REBEKA
életének 78. évében csendesen megpihent.
Drága halottunk temetése február 18-án, szombaton 11 órakor lesz a római katolikus temető felső kápolnájától, római katolikus szertartás szerint. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!
A gyászoló család. (18773-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

DR. INCZE SÁNDOR belgyógyász főorvos betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatt. Tel. 0265/265-112. (18327-I)

CUKRÁSZLABORBA SÜTEMÉNYKÉSZÍTÉSHEZ értő személyeket alkalmazunk. Tel. 0745-668-883. E-mail-cím: jutkams@yahoo.com (23421-I)

A marosvásárhelyi VETA KFT. alkalmaz egy dinamikus, olasz nyelvet beszélő, könyvelési és számítógép-kezelési ismeretekkel rendelkező munkatársat. Vonzó fizetést és étkezési jegyeket ajánlunk. Érdeklődni a 0788-481-753-as telefonszámon, 8-16 óra között. (67086-I)

EGYESÜLETEK ALAPÍTÁSA, ÜGYINTÉZÉSE. Tel. 0729-567-876. (18745-I)

VINCZE LORÁNT
EURÓPAI PARLAMENTI KÉPVISELŐ

epp
képviselőcsoport
európai parlament

RMD SZ

startoljuk rá!

EU-S MEZŐGAZDASÁGI PÁLYÁZATOK

FEBRUÁR 18.
10 óra: Gernyeszeg, White Horse Panzió
16 óra: Csittszentiván, Talpas Jenő Kultúrotthon

RÉSZLETEK:
vinczelorant.eu

A Marosvásárhelyi Nyugdíjasok Önszegélyző Pénztára (CARP)

március 7-én 14 órakor márciuskabált szervez tagjainak a Darina vendéglőben (Tudor negyedi Dacia komplexum).

Bővebb felvilágosítás az önszegélyző pénztár székhelyén, a 0265/262-651-es telefonszámon, illetve a CARP Facebook-oldalán.

Marosvásárhely	88.0
Segesvár	104.3
Szászrégen	94.7
Szováta	102.0

médiatér

MAROS MEGYEI TANÁCS

KÖZLEMÉNY nyilvános konzultáció megnyitásáról

A Maros Megyei Tanács közli, hogy folyó év február 14-én megnyitotta a következő normatív jellegű okirattervezetre vonatkozó, nyilvános konzultációt: *A Maros Megyei Tanácsnak alárendelt kulturális intézmények egyes illetekeinek és díjainak a jóváhagyására vonatkozó 109/2022. sz. Maros megyei tanácsi határozat kiegészítését célzó határozattervezet.*

A normatív jellegű okirattervezethez tartozó dokumentáció tartalmazza:

- A javasolt normatív jellegű okirat elfogadása szükségességének a jóváhagyási beszámolóját;
- A gazdasági igazgatóság szakjelentését;
- A jogügyi szolgálat jelentését;
- A határozattervezet mellékletét.

A dokumentáció tanulmányozható:

- az intézmény internetes oldalán, a www.cjmures.ro címen, a Normatív jellegű határozattervezetek menüpontban;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz., 1-es iroda;
- az okirattervezet másolatként kikérhető az intézmény iktatójába küldött kérvény alapján.

A nyilvános konzultációra bocsátott okirattervezetre vonatkozó, ajánlás értékű javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2023. február 27-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online úrlapon, amely a „Relații și informații publice - Guvernare transparentă, deschisă și participativă, standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit” menüpontban található, a F.PS.19.07 - Formular pentru colectarea de propuneri néven;
- elektronikus formátumú üzenetként a következő elektronikus postai címre: cjmures@cjmures.ro;
- postai úton, cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 540026;
- az intézmény székhelyén, Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 8 - 16 óra között.

A benyújtott anyagon a következő megjegyzést kell feltüntetni: *A Maros Megyei Tanácsnak alárendelt kulturális intézmények egyes illetekeinek és díjainak a jóváhagyására vonatkozó 109/2022. sz. Maros megyei tanácsi határozat kiegészítését célzó határozattervezet közvitájára vonatkozó javaslatok*”.

A javaslatokat közzéteszik az intézmény honlapján, a normatív jellegű határozattervezetek (Proiecte de hotărâri cu caracter normativ) menüpontban. Az írásban megfogalmazott és beküldött javaslatok elutasítását az intézmény írásban megindokolja.

Az érdeklődők számára lehetőség van gyűlés megszervezésére is, amelyen a jogszabálytervezetről nyilvános vitát lehet folytatni, abban az esetben, ha ezt egy törvényesen létrehozott egyesület vagy más közhatóság írásban kéri 2023. február 27-ig.

További információkért az önök rendelkezésére állunk a következő elérhetőségen, telefon: 0265-263211, 1232-es mellék, e-mail: tantos.florentina@cjmures.ro, kapcsolattartó: Florentina Tanțoș.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

